

פרשת ואתחנן

מאמר קו המדה

- (א) מאמר קו המדה. א"ר שמעון, עד הכא לא הוו חברייא ידעי רזא ב דגו יחודא. א"ר אלעזר, כל קראין דאורייתא רזין סתימין עילאין אינון, והאי קרא מאן איהו.
- (ב) פתח ואמר, א שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד. האי קרא, אע"ג דכמה סטרין דרישנא ביה, רזא דייחודא ג דביה סתימא מעיינין, לבא ד אטים הוא מניה, דכמה חכימין טרישין דלבא ה לעאן, ו ולא ידעי, ולא ד אדבקין. סתים מחיו עיניהון, ה ומסוכלתנו לביהון. ת"ח, ברזא דייחודא אתוון טמירין, שורין ותיבין גליפין בקיומייהו.
- (ג) שמע, ט שמא דרזא דייחודא, גו טמירא עילאה סתים, וגליא גו

חלופי גרסאות

מסורת הזהר

- א נ"א ל"ג מאמר (דפוסים ראשונים). ב נ"א דיחודא ול"ג דגו (דפוסים ראשונים). ג נ"א דיליה (מונקאטש בס' גריים). ד נ"א סתים ול"ג הוא (קראקא). ה נ"א לאן (דפוסים ראשונים). ו נ"א ל"ג ולא ידעי (קראקא). ז נ"א דבקין (דפוסים ראשונים). ח נ"א מסוכלתנו (וינציא) נ"א מסוכלתנו (קראקא). ט נ"א שמע רזא (קראקא).

קו המדה

הסולם

מאמר

- (א) מאמר קו המדה: אמר ר' שמעון, עד כאן, לא היו החברים יודעים סוד היחוד. א"ר אלעזר, כל המקראות שבתורה הם סודות סתומים עליונים, והכתוב הזה מי הוא. דהיינו שמע ישראל וכו'.
- (ב) פתח ואמר שמע וגר': פ"א, שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד. מקרא הזה, אע"פ שכמה צדדים דרשנו בו, הנה הסוד של היחוד שבו, סתום מעינים, הלב אטום הוא ממנו. שכמה חכמים חרשי לב אומרים, ואינם יודעים, ואינם משיגים, כי עיניהם סתומים מראות, שמע ישראל וכו'.
- (ג) שמע שמא דרזא וכו': שמע, הוא שם של סוד היחוד בתוך הנסתר העליון הסתום. והגלוי תוך החקיקות הנסתרות, לעלות במדרגותיו להשתלם למעלה. שמע, בו תלוי שם, כי שמע הוא אותיות שם ע', בו תלויה שמיעה. שם, פירושו, כש"א אשר נקרא. שם. ע'

גליפי טמירין, לסלקא בדרגוי לאשתלמא לעילא. שמע, ביה תלייא ש"ם, ביה תלייא שמיעה. שם, כד"א ב אשר נקרא שם. ע, אשגחותא דריש שתא ועד סייפא שתא.

ד) ע' טובה . לאסתכלא ביה. בגין דאית עין טובה ועין רעה. עין טובה, מסטרא דימינא. עין רעה מסטרא דשמאלא. עין טובה, היינו רזא דרשים ביה ישראל, דכתיב שמע ישראל, ישראל סבא. ואוקמוה, דהכא ישראל סבא.

ה) ומאן דאמר ישראל זוטא, כלא חד. ישראל זוטא שפיר, דעין סמך ביה. ומאן איהו. דכתיב א לא יגרע מצדיק עיניו. ודא ו' זעירא. ר עילאה,

מסורת הזהר

(ב) (ש"ב ו) ויחי ת.פ. ג) (איוב לו) ויצא שסד.

חלופי גרסאות

י ג"א לאסתלקא (קראקא).

מאמר

הסולם

קו המדה

המלכות. וגם או"א עלאין שה"ס החסדים דג"ר דבינה המכונים שמייעה, מרומזים בשמע. כי שמע פירושו שמיעה. באפן, שבמלה שמע, מרומזים, או"א. וישו"ת ומלכות.

ד) ע' טובה לאסתכלא וכ"ר: הע' דשמע. ה"ס עין טובה להסתכל בה. משום שיש עין טובה ועין רעה. עין טובה היא מצד ימין. כי אם העין שהיא חכמה שבשמאל, כלולה בחסדים דימין היא טובה. עין רעה היא מצד שמאל. כי אם העין שהיא חכמה דשמאל אין בה אלא בחינת שמאל בלי ימין היא רעה. שהיא בחינת הקליפות. עין טובה, היינו הסוד שישאל סבא רשום בה, כי במחזין דישראל סבא ותבונה, נכללת החכמה דשמאל בחסדים דימין (כנ"ל בפלפול"ס אות ל"ה) כי כתוב, שמע ישראל, שפירושו ישראל סבא. והעמידוהו שכאן הוא ישראל סבא (כמ"ש בזהר ואתחנן אות נ"ח).

ה) ומאן דאמר ישראל וכ"ר: ומי שאומר ששמע ישראל פירושו ישראל הקטן, דהיינו ז"א, הכל אחד הוא, כי ישראל זוטא הוא ג"כ יפה, כי אע"פ שז"א, מחזה שלו ולמעלה, הוא בחסדים מכוסים מחכמה, עכ"ל, נמצאת העין, שהיא חכמה, נשענת עליו. ומי הוא, היינו שכתוב, לא יגרע מצדיק עיניו. וזו היא ו' קטנה, שהוא יסוד דז"א. כי מחזה ולמטה, גם בז"א מתגלה החכמה, אשר הקו האמצעי אשר שם נקרא יסוד. ונמצאת החכמה שמחזה

ע' היא הראיה המאירה במלכות שנק' שם, כראש השנה ועד סוף השנה. דהיינו בסו"ה ארץ אשר עיני ה' אלקיך בה מראשית השנה ועד סוף השנה. וארץ היא מלכות הנקראת כאן שם.

פירושו. הבינה דא"א שיצאה לחוץ מראש דא"א, שמג"ר שבה נתקנו או"א עלאין, הסתומים ומכוסים מחכמה. ומז"ת שבה נתתקנו ישו"ת. שבהם מתגלה החכמה (כמ"ש בפלפול"ס אות מ"א) הנה בינה זו נקראת, טמירא עלאה, שהיא סתומה בג"ר שלה, והיא גלויה בז"ת שבה. שהם ישו"ת. וז"ש שמע, שמא דרזא דיחודא גו טמירא עלאה, שהמלה שמע, מורה על סוד היחוד של הבינה דא"א. הנקראת טמירא עלאה. סתים, וגליא גו גליפי טמירין, שג"ר שבה, שהו או"א עלאין הם סתומין. וז"ת שבה, שהו ישו"ת, הם גלויים גו גליפי טמירין, היינו החקיקות, שנעשו ע"י יציאה לחוץ מראש דא"א לסלקא בדרגוי לאשתלמא לעילא, שע"י סוד היחוד הם חוזרים ועולים להשתלם למעלה, בראש א"א. ומפרש הדברים. שמע, ביה תלייא שם, שה"ס מלכות התלויה בישו"ת שמקבלת ממנה חכמה. ביה תלייא שמיעה, היינו החסדים דג"ר דבינה המכונים שמיעה. ע' אשגחותא דריש שתא ועד סייפא שתא, הע' דשמע ה"ס החכמה שבישו"ת המכונה עין וראיה. אשר המלכות הנקראת שם, מקבלת משם את החכמה. וע"כ מרומז זה בשמע, בסוד שם ע', שעין זו דישו"ת משפעת לשם שהיא

כ ר זעירא כלא חד. ל ר זעירא, מבועא דבירא דלא אפטיק מניה לעלמין.
 (ו) עד הכא אתפרשו אורחין גליפין ברזא דא. מכאן ולהלאה, רזי
 דרוזין דייחודא שלים, כדקא חזי שיעורא מ דליה שיעורא למיעבד מדידן
 ושיעורין לסטרין כלהו.

(ז) יהוה אלהינו יהוה. נ רזא דארביסר אתוון. תלת ס שמהן פנימאין,
 כללא דכלא. רזא חדא, עילא ואמצעיתא ותתא. הכא כללא דכל סטרין, מאתר
 דלית ביה שיעורא דאקרי אין סוף, עד סייפי סטרא בתראה תתאה לכל
 דרגין.

(ח) חד לעילא, אתר דשירותא, דמתמן נפקין שבילין לכל סטרין.

חלופי גרסאות

כ נ"א מוסיף ו' זעירא ו' עלאה (קראקא). ל נ"א ל"ג ו' זעירא (קראקא). מ ה"ג הסלם נ"א דלית (כל
 הדפוסיים). נ נ"א מוסיף דהא רזא (קראקא). ס נ"א מהן (קראקא).

מאמר

הסולם

קו המדה

פירוש. אלו ג' שמות, הוי"ה אלקינו הוי"ה,
 ה"ס ימין שמאל אמצע, שהוי"ה ראשונה
 ה"ס אבא. בהארית עתיקא שהוא א"א. ואבא.
 היינו אר"א עלאין, ששניהם נקראים אבא. והם
 סוד ימין. והשם אלקינו ה"ס אמא. דהיינו
 ישסו"ת שנקראים שניהם אמא. והם סוד
 שמאל. והשם הוי"ה האחרון ה"ס ז"א שהוא
 בסוד הרעת שהוא הקו האמצעי, המכריע בין
 אר"א וישסו"ת שהם ימין ושמאל (כמ"ש כל
 זה בזהר פרשת ואתחנן אות נ"ט ע"ש בהסולם).

ו"ש. הכא כללא דכל סטרין שכאן.
 הוא כלל כל הבחינות. מאתר דלית ביה
 שיעורא דאקרי א"ס, שהוא א"א ואר"א.
 עד סייפי סטרא בתראה תתאה לכל דרגין,
 שהוא המלכות. ומפרש הדברים. חד לעילא
 ששם הוי"ה הראשון הוא למעלה. דהיינו אר"א
 בהארית א"א, שה"ס ימין. אתר דשריתא,
 א"א נקרא בראשית (כמ"ש בזהר בראשית א'
 דף ו' ד"ה אחר) דמתמן נפקין שבילין לכל
 סטרין, דהיינו בין לחסדים ובין לחכמה. כי
 כשאר"א עולים לראש א"א. הם משפיעים חכמה
 לישסו"ת. אע"פ שאר"א עצמם הם בחינת
 חסדים מכוסים מחכמה. כנודע. חד
 באמצעיתא רזא דמשה, והיינו שם הוי"ה
 האחרון. שהיא דעת. כי הרעת מכונה משה.
 אכליל גרמיה ביה בנו אברהם ויצחק
 כלומר, שהוא בחינת קו אמצעי המיוחד חכמה
 ובינה זו בנו. ואברהם ויצחק בגדלות הם
 סוד חו"ב. ואר"א עלאין נקראים חכמה. דהיינו
 חכמה

שמחזה ולמטה נשענת גל מחזה ולמעלה דו"א.
 כי אין משהו במחזה ולמטה שלא תקובל מחזה
 ולמעלה. הו"ה העליונה, שהיא מחזה ולמעלה
 דו"א. הו"ה הקטנה, שהיא יסוד, הכל פרוץ
 אחד. הו"ה הקטנה, היא המבוע של הבאר,
 שהיא המלכות, שאינו נפסק ממנה לעולם.
 (ו) עד הכא אתפרשו וכו': עד כאן
 נתבארו הדרכים החקוקים שבסוד הזה, של
 שמע ישראל. מכאן ולהלאה יתבארו סודי
 הסודות של היחוד השלם כדאוי בשיעור שלו.
 דהיינו השיעור לעשות מדידות ושיעורים בכל
 הצדדים.

(ז) הוי"ה אלקינו הוי"ה וכו': ג'
 שמות, הויה אלקינו הוי"ה. הם סוד י"ד
 אותיות של ג' שמות פנימיים. שהם כלל הכל.
 סוד אחד. למעלה ואמצעית ולמטה. כאן הוא
 הכלל של כל הצדדים, החל ממקום שאין בו
 שיעור, שהוא א"א ואר"א, הנקרא אין סוף,
 עד סוף הצד האחרון שהוא התחתונה של כל
 המדרגות. שהיא המלכות.

(ח) חד לעילא אתר וכו': ומפרש דבריו.
 שט אחד הוא למעלה, הוא המקום שהוא התחלה
 לעולמות, שהוא א"א ואר"א עלאין, שמשם
 יוצאים שבילים לכל המדרגות. שט אחד הוא
 באמצע, שהוא סוד, שמשם שה"ס הקו האמצעי
 כלל את עצמו בו בתוך אברהם ויצחק, שהם
 ימין ושמאל. ושט אחד, הוא כולל את דוד
 המלך. שהוא המלכות. תקון אחד וסומך אחד
 לכולם.

חד באמצעיתא רזא דמשה אכליל גרמיה ביה בגו אברהם ויצחק. חד כללא דדוד מלכא. תיקונא וסמכא חד לכלהו.

(ט) וכד מתחברן אתוון דמהימנותא, אתגליין בחבורא ״ וקישורא דכלא. תרין עלמין, עילאה ותתאה. עילאה סלקא עד דלית שיעורא ואין סוף. תתאה נחתא. *) בשעורא עד ץ סוף דכל דרגין.

(י) ׁ עלמא עילאה דמתקשרא וסלקא עד א״ס, פליג אתווי בדרגוי, שבע אתוון, יה״ה אליה. ע״כ רזא דעלמא עילאה, דמתקשרא וסלקא עד א״ס, ואתפליג באתווי שבעה. עלמא תתאה, דמתקשרא ביה, ונחתא עד ך סוף

חלופי גרסאות

ע נ״א דקשׁר״א (קראקא). פ ה״ג הסלם נ״א משעורא (כל הדפׁסים). ץ נ״א מוסיף אין סוף (קראקא). ׁ נ״א דעלמא עלאה דמתקשרן (קראקא). ך נ״א מוסיף אין סוף (קראקא).

הסולם

מאמר

קו המדה

הכולל של א״א וא״א וג״ד דיסוׁרת. שהם בחסדים מכוסים מחכמה. תתאה נחתא משעורא, שהעולם התחתון, שהוא זׁת דיסוׁרת יורד בבחינת שיעור, שה״ס הארת חכמה, עד סוף דכל דרגין, עד שמאידה אל המלכות שהיא סוף כל המדרגות. כי אין גילוי החכמה אלא במלכות. אלא המקור הוא בישוׁרת.

חכמה דימין, שה״ס חסדים. וישוׁרת נקראים בינה, דהיינו חכמה דשמאל, שה״ס בינה השבה להיות חכמה (כמ״ש בפלפאׁס אות מ״א) חד, כללא דדוד מלכא, והיינו השם אלקינׁו, עה״ס בינה, דהיינו ישוׁרת, שמהם מושפעת החכמה לדוד המלך, שהוא מלכות. ולפיכך נבחן שהמלכות כלולה בשם אלקינׁו, שה״ס ישוׁרת שהם שמאל לא״א, משום שאין המלכות מקבלת חכמה אלא משם. דהיינו בסוד מצב הא׳ שלה (כמ״ש בפלפאׁס אות פ״ז) תיקונא וסמכא חד לכלהו, כי המלכות הוא תקון אחד וסומך אחד לכלם. כי דק במלכות מתגלה החכמה בפועל, וכל המדרגות הקודמות נסמכות עליה.

(י) עלמא עלאה דמתקשרא וכׁ: העולם העליון, המתקשר ועולה עד א״ס, שהוא א״א וא״א, וג״ד דיסוׁרת שהם בחינת א״א דיסוׁרת, מחלק את יׁד האותיות אשר כהויה אלקינׁו הויה, ולוקח מהן לפי מדרגותיו, זׁ אותיות הויהׁ אלה. כי ע״כ הוא סוד העולם העליון המזקשר ועולה עד א״ס, ולוקח שבע אותיות הנׁל. העולם התחתון, שהוא זׁת דיסוׁרת עד המלכות, המתקשר בעולם העליון ויורד עד סוף כל המדרגות שהוא מלכות, מחלק יׁד האותיות דהויהׁ אלקינׁו הויהׁ, ולוקח מהן לפי מדרגותיו, שבע אותיות ינׁו הויה. כי גׁ האותיות העליונות ינׁו, שבדׁ אותיות אלו הויהׁ, הוא סוד אחר, חבור וקשר אחד שאין בהם פרוד. כי ה״ס זׁת דיסוׁרת, כנׁל, ומשום זה מתחלקים יׁד האותיות, לזׁ תי, והכל אחד.

(ט) וכד מתחברן אתוון וכׁ: וכשמתחברות האותיות של האמונה, דהיינו כשהפרצופין הנׁל, א״א וא״א וזׁא ומלכות, הרמוזים, בהויהׁ אלקינׁו הויהׁ, מתחברים זה בזה להיות אחד, מתגלה בתוך החיבור וקשר הכל, בׁ עולמות, עליון ותחתון. שהעולם העליון עולה עד שאין שיעור ואין סוף. והעולם התחתון יורד בשיעור עד סוף כל המדרגות.

פירוש. אחד שנכללו כל המדרגות לכללות אחת, וניכרות בהן דק בׁ מדרגות, שהן חסדים מכוסים, שאין להם שיעור. שה״ס העולם העליון, שנכלל בו, א״א וא״א וג״ד דיסוׁרת. ומדרגה בׁ שהיא חכמה נבחת שיש לה שיעור, וה״ס העולם התחתון, שנכלל בו זׁת דיסוׁרת וזׁא ומלכות. וזׁש, עלאה סלקא עד דלית שיעורא ואין סוף. והיינו

שהעולם

דכל דרגין, פליג אתווי בדרגוי שבע אתוון, ינ"ו יהי"ה. תלת אתוון עילאין, בד' אלין, רוא חדא, חבורא וקשורא חדא, דלית בהו פירודא. ובג"כ ׀ לארביסר אתוון ז' וז', וכלא חד.

(יא) אחד, ואוקמוה דלי"ת עילאה ה ורב א על שאר אתוון. וכן רי"ש דאל אחר. לאשתמודעא, דלא לאחלפא רוא קדישא עילאה, ולאכללא סטרא אחרא בהדיה.

(יב) סימן עי"ן דלי"ת דאינון ב ברבין, ע"ד, ג לאסהדא סהדותא דרוי דרוין, לאפקא משחתא חדא, ד למשיחו דרזא דמהימנותא. ומאן דידע רזא דא, ידע רזא דמאריה ואחסין תרין עלמין, עלמא דא ועלמא דאתי. ומשחתא אקרי קו המדה.

חלוסי גרסאות

א ג"א ארביסר (דפוסים ראשונים). ח ג"א רב (דפוסים ראשונים). א ג"א מוסיף על כל (קראקא). ב ג"א וכו' (קראקא). ג ג"א מוסיף ע"ד סהדותא לאסהדא ע"ד סהותא דרוי (קראקא). ד ג"א למשיחא (דפוסים ראשונים).

קו המדה

הסולם

אלין, המחוברות בד' אותיות הוי"ה. רזא הדא חבורא וקשורא חדא הן סוד אחד וחבור אחד עם אליה שבעולם העליון. שהם ג"ד דישסו"ת, שהרי שניהם, ג"ד וז"ת, הן מדרגה אחת, דלית בהו פירודא, שאין ביניהם פירוד, ובג"כ לי"ד אתוון ז' וז' וכלא חד, שמשום זה נקשרים ב' העולמות שהי"ס ז' אותיות הוי"ה אליה, וז' אותיות ינ"ו הוי"ה, ליחוד אחד. כי ג"ד וז"ת דישסו"ת, שהן מדרגה אחת, מיחדות אותם לאחד.

(יא) אחד, ואוקמוה דלי"ת וכו': המלה אהר שבשמע ישראל, העמידה, שהר' דאחד, היא עליונה וגדולה על האותיות האחרות, וכן הר' של אל אחר', היא ג"כ גדולה יותר מהאותיות האחרות. והוא כרי לעשות הכר בין אחד לאחר, שלא להחליף הסוד הקדוש העליון, שהוא אל אחד, ולכלול עמו הצד האחר, שהוא אל אחר.

(יב) סימן ע' דלית וכו': הסימן אשר ע' ד' שבשמע ישראל, הן גדולות, דהיינו ע' על שמע, וד' של אחד, הן אותיות ע"ד הרומז, שצריכים להעיד עדות על סודי הסודות, להוציא מדה אחת למדידה של סוד האמונה. כח"ש לפנינו, ומי שיודע הסוד הזה, יודע היסוד של רבוננו, ונוחל ב' עולמות, העולם הזה והעולם הבא. והמדה נקראת קו המדה. ודא

שהעולם העליון כולל מא"א עזי ז"ת דישסו"ת. והם מדומים בהוי"ה אל"ה, כי הוי"ה הא', דומת לא"א ואו"א, והשם אלקינו, דומז על ישסו"ת (כנ"ל באות ח') המתחלק לג"ד וז"ת, שג' אותיות ראשונות אל"ה, הן הג"ד דישסו"ת, שהי"ס או"א דישסו"ת, שעודם בחסדים מכוסים כמו או"א עלאין. וע"כ הן מתחברות עם העולם העליון, בהארת חסדים. וג' אותיות ינ"ו של אלקינו, הרומזות על ז"ת דישסו"ת, בהם מתגלה החכמה, והם מצטרפים לעולם התחתון, המאיר בהארת הכמה, הכולל מז"ת דישסו"ת עד המלכות, שהם ז' אותיות ינ"ו הוי"ה, אשר ינ"ו הי"ס ז"ת דישסו"ת שבהם נכללת המלכות, והויה הב' הי"ס ז"א (כנ"ל אות ח').

ו"ש, עלמא עלאה, דמתקשרא וסלקא עד א"פ, דהיינו מג"ד דישסו"ת עד א"א שבו כאיר א"ס. פליג אתווי בדרגוי, שבע אתוון הוי"ה אל"ה, אשר הוי"ה כולל אי"א ואו"א. ואל"ה הי"ס ג"ד דישסו"ת והעולם ההוא מאיר בחסדים - מכוסים. עלמא תתאה דמתקשרא ביה ונחתא עד סוף דכל דרגין, דהיינו מז"ת דישסו"ת עד המלכות, פליג אתווי בדרגוי שבע אתוון ינ"ו הוי"ה. שז"ת דישסו"ת הי"ס ינ"ו, ובהם כלולה המלכות, והויה, הי"ס ז"א. תלת אתוון עלאין, דהיינו ינ"ו, הרומזות לז"ת דישסו"ת, בד' (דפו"י דף י"ז ט"א)

יג) ודא אתייהיב לחכימי עליונים קדישין, דידיעין רזא דמאריהון ומשתדלי ביקריה. ולא אתייהיב לחייבי עלמא, דלא ידעי ולא חיישי ליקרא דמאריהון. ואינון זכאי קשוט די בהו רזא דמהימנותא עילאה, ה להו אתייהיב למנדע ולאסתכלא, בגין דלא סטאן ימינא ושמאלא.

יד) קו המדה, אורך ורוחב. קו המדה, עומקא ו רומא. קו המדה, עיגולא וריבועא. בתליסר תרעין קיימא למנדע. ואינון שיתא ועשרין לתרין

חלופי גרסאות

ה ג'א ל'ג להו אתייהיב (קראקא). ו ג'א ל'ג ורומא (קראקא).

מאמר

הסולם

קו המדה

בה ראש וגוף, שה"ס עגולא ורובועא. ואורך ה"ס חכמה. ורחב ה"ס חסדים. ועומק ה"ס מקום החסרון. ורום, ה"ס חכמה המוגבלת לו"ק. וחוף מכל אלו, יש להבחין גם בימין ושמאל, כי מתוך שהימין והשמאל כלולים זה מזה, ויש בכל אחד חכמה וחסדים, ע"כ ישנן כל אלו בחינות המדידה בצד ימין בלבד, וכן בצד שמאל בלבד.

וז"ש קו המדה מודד אורך ורוחב. שאורך הוא חכמה, ורוחב הוא חסדים. קו המדה עומקא ורומא, שהעומק הוא מקום החסרון. והרום, שה"ס שיעור קומה. הוא חכמה המוגבלת לו"ק ע"י הקו האמצעי. קו המדה, עיגולא וריבועא, שעגולא ה"ס מדידות חכמה וחסדים שבראש, שהוא עגול. שפירושו שמאיר רק ממטה למעלה, שאין התפשטות ממנו לתחתונים. וריבועא, הוא סוד מדידות החכמה והחסדים שבגוף, שהוא מתפשט ממעלה למטה, לתחתונים. כי כל דאש אינו מאיר אלא לגופו עצמו, והגוף משפיע לתחתונים. וזכור זה להמשך דברי המאמר, כי אין להזכיר זאת בכל מלה ומלה. ונדוע שהקו האמצעי שה"ס קו המדה, מיחד ב' הקוין זה בזה, ומתקן הארתם ואח"כ משפיע אותם למלכות. וע"כ נבחנו כאן ד' בחינות, שהם ג' קוין ימין שמאל ואמצע, והמלכות המקבלת אותם. ומתוך שהם נכללים זה מזה, יש ג' קוין בכל אחד מד' הבחינות, והם י"ב בחינות, ועם הכולל הם י"ג בחינות. וז"ש בתליסר תרעין קיימא למנדע, דהיינו שהאור מתפשט בי"ג בחינות הנ"ל. ואינון שיתא ועשרין לב' סטריין, כי יש י"ג בחינות בצד ימין, וכן י"ג בחינות בצד שמאל, וע"כ הן כ"ו בחינות. כד מתגלשי כגילופייהו כלא חד במשחתא דא, שכל אלו

יג) ודא אתייהיב לחכימי וכו': וזה ניתן לחכמים העליונים הקדושים. היודעים סוד רבונם, ומשתדלים בכבודו. ולא ניתן לרשעי עולם, שאינם יודעים, ואינם דואגים לכבוד אדונם. ואתם צדיקי אמת, שסוד האמונה העליונה היא בהם, להם ניתן לדעת ולהסתכל, משום שאינם נוטים לימין ולשמאל. אלא שדבוקים בקו האמצעי.

יד) קו המדה אורך וכו': קו המדה של אורך ורוחב, קו המדה של עומק ורום, קו המדה של עגול ומרובע, בי"ג שערים הוא עומד להיות נודע. והם כ"ו שערים לב' צדדים, כשהם נחקקים בחקיקתם. והכל הוא אחד במדה זו. קו המדה עולה ויורד ונחקק בחקיקותיו לכל הצדדים.

פירוש. קו המדה, ה"ס הקו האמצעי המודד מדת החכמה והחסדים, שהחכמה תאיר רק ממטה למעלה, שהיא מדידת ו"ק דחכמה, והחסדים יאירו ממעלה למטה, וכן שיכללו זה בזה. וכיון שמטרם מדידה זו של הקו האמצעי, אין החכמה והחסדים יכולים להאיר (כנ"ל בפלפלה"ס אות כ"ט) ע"כ נבחנת המדידה שהיא ממציאה את הארות החכמה והחסדים עצמם, ומודד פירושו ומאיר, דהיינו שמאיר בקצבה. אמנם יש הרבה בחינות של חכמה וחסדים, כי יש חכמה וחסדים שלמעלה מחזה, דהיינו בחג"ת המכונים אורך ורוחב. ויש חכמה וחסדים למטה מסבור, דהיינו בנה"י המכונה רום ועומק. וכן יש חכמה וחסדים בראש, שהם מכונים מדידה בעגולא, כי הראש הוא עגול. ויש חכמה וחסדים בגוף, המכונים מדידה ברובועא. וכן יש הרבה בחינות מדידה באיכות החכמה והחסדים שבכל בחינה ובחינה הנ"ל. ואלו המדידות נוהגות בכל מדרגה ומדרגה, כי אין לך מדרגה שלמה, שלא יהיו

סטרין, כד מתגלפי בגילופייהו. כלא חד במשחתא דא. קו המדה סלקא ונחתא, אתגליף בגליפוי לכל סטרין.
 (טו) נהורא דלא קיימא בנהורא, גליף, ונפיק נציצו דכל נצוצין, ובטש גו רעוא ז דרעוון, ואתטמר ביה, ולא ידיע.
 (טז) בזמנא דרעוא דא בעא לאתפשטא, נפיק האי נציצו דטמיר גו האי רעווא, בגין דאתחזי, ולא אתחזי לאתקיימא כגוונא ח דא.
 (יז) כד אתפשט רעווא דא, בטש האי נציצו, דאתחזי גוון ולא גוון,

חלופי גרסאות

ז נ"א רעו (קראקא). ח נ"א ל"ג דא (מינקאטש). ט נ"א ל"ג כד (קראקא).

מאמר

הסולם

קו המדה

ל"ד) וז"ש. נהורא דלא קיימא בנהורא, שהוא אור השמאל בלי ימין שאינו בבחינת אור, אלא הוא חשך. גליף ונפיק נציצו דכל נצוצין, דהיינו אור השמאל בלי ימין ששימש בנקודים, שממנו נמשך ויצא ניצוץ המנעולא. שהוא השורש של כל מדרגות הניצוצין שיש במפתחא, וע"כ נקרא. נציצו דכל ניצוצין. כי כולם יצאו ממיתוק המנעולא בבניה. ובטש גו רעוא דרעוון ואתטמר ביה, שהכה באו"א עלאין הנקראים רעוא דרעוון, להיותם תמיד בסו"ה, כי חפץ חסד הוא, והניצוץ נסתתר שם. ולא ידיע, ולא נודע מציאותו שמה.

(טז) בזמנא דרעוא דא וכו': בזמן שהרצון הזה, דהיינו או"א עלאין, הנקראים רעוא דרעוון, להיותם תמיר בחפץ החסדים, רצו להתפשט, דהיינו להאציל את ישו"ת, המתפשט בהארת החכמה. יצא אותו הניצוץ הנסתר בתוך הרצון הזה, שהוא או"א, דהיינו שנגלה. ולא נגלה להתקיים באפן הנה שהוא באו"א, אלא שנמתק וקבל צורת ניצוץ המפתחא. פירוש. כי כדי להאציל את ישו"ת, שיאירו בהארת החכמה, היה צריך להמתיק את המנעולא לצורת מפתחא. כי במקום שישנה המנעולא אין החכמה יכולה להתלבש שם.

(יז) כד אתפשט רעווא דא וכו': בעת שנתפשט הרצון הזה, דהיינו בעת שאו"א האצילו את ישו"ת, הכה אותו ניצוץ, שנראה בגוון ולא גוון, דהיינו המפתחא, ונכנס בהתפשטות הזו, ויצא בצבעיו, ועלה ונמצא בעליה תוך הרצון וההתפשטות.

פירוש. מבאר כאן סדר אצילות ישו"ת כג' קוין שלו. ונודע, שעלית המלכית להתמתק בבניה

אלו המרירות האמורות נעשו לאחת ע"י קו המדה. כי הקו האמצעי מיוחד כל הספירות להיות אחד. קו המדה סלקא ונחתא, שאור החכמה הוא מעלה ממטה למעלה, ואור החסדים הוא מוריד ממעלה למטה. ועי"ז אתגליף בגליפוי לכל סטרין, דהיינו להאיר לכל הצדדים, הן בבחינות החכמה והן בבחינות החסדים.

(טו) נהורא דלא קיימא וכו': האור שאינו נמצא בבחינת אור, חקק, ויצא הניצוץ של כל הניצוצות, דהיינו שכל הניצוצות נמשכים ממנו. והניצוץ הזה, דהיינו שנודווג, ברצון הרצונות, דהיינו באו"א, שבהם מאיר סו"ה, כי חפץ חסד הוא. וכל הרצונות לחסדים שיש בתחתונים נמשכים מהם. והניצוץ נסתתר בו, באו"א, ואינו ידוע.

פירוש, עתה בא לבאר המקור שמשם יצא קו המדה. ונודע שיש ב' נקודות במלכות, הנקראות ניצוץ דמנעולא וניצוץ דמפתחא (כמ"ש בהקדמה ספר הזהר אות מ"ב ומ"ד) אשר עיקר כח הדין שבמלכות הוא ניצוץ דמנעולא, אלא כדי שהעולם יוכל להתקיים, עלתה המנעולא ונמתקה בבניה, דהיינו שקבלה צורת בינה, והיא נקראת מפתחא. שממנו נעשו כל המסכים. ומנעולא זו בכח הדין החזק שבה, היא תולדה, משמאל בלי ימין, ששימש בעולם הנקודים, והאיר ממעלה למטה, שאז נולדה ויצאה המנעולא ושיברה את הכלים. ובעולם התקון, נגונה מנעולא זו ברישא דעתיק, ומשם באה ונגונה באו"א עלאין, ונסתתרה שמה.

ונודע שאור השמאל המשמש בלי ימין הוא חשך ולא אור. (כמ"ש בזהר ב"א אות

(דס"י דף נ"ז ט"א)

ועאל . בהווא אתפשטותא, ונפק בגוונוי, וסלקא, וקיימא בסליקו גו רעותא ואתפשטותא.

יח) בטש רעוא אתפשטותא דיליה, בסתימו דלא אתיידע, ואפיק נהורין דקיקין כ צלילין כלילין כחדא. כד בעאן לנפקא האי נציצו, דביה גוונין. בטש בהווא אתפשטותא, ואתדחיק. ומגו דחיקו, נפקין אינון נהורין דקיקין,

חלופי גרסאות

ג"א בה הווא (דפוסים ראשונים). כ ה"ג הסלם ג"א כלילין ול"ג צלילין (קראקא) ג"א צלילין ול"ג כלילין (חינצ'א מונקאטש). ל ג"א ואתרחיק ומגו דחיקו (קראקא).

מאמר

הסולם

קו המדה

בבינה, עושה את קו הימין, שה"ס חסדים. דהיינו בסוד ה' שנכנסה לאויר, ואח"כ כשנתפשטה המלכות וידדה מבינה, בסוד ה' שיצאה מאויר, נעשה קו השמאל. ואח"כ בא הקו האמצעי ויחד הימין והשמאל זה בזה, ואז נשלמו ג' הקוין. (כח"ש בפלפלה"ס אות ל"ג) וז"ש כד אתפשט רעותא דא, בעת שהרצון, שה"ס החסדים דאי"א נתפשטו להאציל לישסו"ת. בטש האי נציצו דאחזי גוון ולא גוון, דהיינו שתחילה יצא קו ימין, שאותו הניצוץ הנ"ל דמפתחא עלה ונתמתק. ועאל כהווא אתפשטותא, שהאור נכנס בהתפשטות, דהיינו שנתפשט, ויצא ה' מאויר וחזר להיות אור. שזהו קו השמאל. ונפק בגוונוי, היינו שיצא הקו האמצעי הכולל ג' גוונים, לבן אדום ירוק. וסלקא, וקיימא בסליקו, גו רעותא ואתפשטותא, שהקו האמצעי עולה לב' הקוין ימין ושמאל, שהימין מכונה רצון, והשמאל מכונה התפשטות, והוא מקיים בעליתו, את הרצון וההתפשטות. דהיינו שנכללו זה בזה, ומתקיימים.

יח) בטש רעוא אתפשטותא וכו': הרצון הכה בהתפשטות שלו, עם הסתימה שלא נודעת, והוציא אורות דקים צלולים, כלולים כאחד. ומפרש, כשרצה להוציא את הניצוץ הזה, שבו הגוונים, הכה באותה התפשטות, ובאה במצר, ומתוך הלחץ יצאו האורות הדקים האלו, ונשמעו ביחד, או אותו הנצוץ הדאה בהם צבעים, ונצטבעו כולם יחד, לבן אדום ירוק ושחור, ונתעכב שם י"ב חדש. ואח"כ נעקרו משם ונשתלו במקום אחר.

פירוש. אחר שביאר ענין או"א, ואצילות יסו"ת, מתחיל לבאר סדר יציאת ז"א מישסו"ת, שהוא הנקרא קו המדה, שבשבילו (דפ"י דף ג"ז ט"א)

ואשתמעו כחדא. כדין האי נציצו אחזי בהו מ גווני, ואצטבע כלהו כחדא, חזיר וסומק וירוק ואוכם. ואתעכב ביה תריסר ירחין. ולבתר אתעקרו מתמן, ואשתילו באתר אחרא.

(ט) והאי נציצו, סלקא ונחתא. והאי איקרי נ בוצינא דקרדינותא. האי אתקין ובטש בכל נטיען נהורין, ואומר לו גדל. כדין אפיק מבועין ההוא אתפשטותא עילאה קדמאה, ואשקי ונהיר לכלהו, ואתרביאו.

(כ) בהאי בוצינא דקרדינותא, נהיר מאן דנהיר, וסלקא ונחתא, ואתפשט לכל סטרין, וכדין איקרי קו המדה. וקיימא משחתא ס לעילא ותתא. קו המדה בוצינא דקרדינותא סתימא דכל סתימן, משחתא נהירא ע דאתקין שפירו לכלא. ההוא שפירו דנפיק מפשיטו קדמאה, איהו אתקין לון. ביה קיימין למשחתא לעילא ותתא. מאן דזכי בהאי, וידע ביה, זכה למנדע בחכמתא דמאריה, זכאה חולקיה בהאי עלמא ובעלמא דאתי.

(כא) דא משחתא לרזא דמהימנותא, קו המדה אורכא ופותיא * בשיעורא.

חלופי גרסאות

מ ג"א גווני ואצטבעו (דמוסים ראשונים). נ ג"א [עד סוף הפרשה] גרס במקום בוצינא ביציא (כל הרפ"ס). ס ג"א מוסיף לעילא לעילא (חינציא מונקאטש) ונ"א לתתא לעילא (שם). ע ג"א דאתחנן (קראקא) ג"א דאתקן (חינציא).

מאמר

הסולם

קו המדה

שעליו יוצאים כל שיעורי הקומה שבכל המדרגות. כי אז אותה ההתפשטות העליונה הראשונה, שה"ס ישו"ת, מוציאה מבועים ומשקה ומאירה לכולם, וגדלים. (ועיי' להלאה אות ע"ג).

(כ) **בהאי בוצינא דקרדינותא וכר:** בניצוץ הקשה הזה, מאיר מי שמאיר, דהיינו ישו"ת, כנ"ל, ועולה בקו שמאל, ויורד בקו ימין, ומתפשט לכל הצדדים בקו האמצעי, (כנ"ל באות י"ח) שה"ס ז"א, ואז נקרא ז"א קו המדה. כי המדה נמצאת על ידו למעלה בישו"ת ולמטה בז"א עצמו (כנ"ל אות י"ח) נמצא שקו המדה הוא בוצינא דקרדינותא, המתפשט בכל ג' הקוין, הסתום מכל סתומים, כלומר נהוא שורש לקו המדה שהוא ז"א, והוא מלובש בו, והוא המדה המאירה המתקנת יפי לכל. אותו היופי היוצא מהתפשטות הראשונה, שהוא ישו"ת הוא, קו המדה, תקן אותה, כי בו עומדים למדידה למעלה ולמטה, מי שזוכה בזה ויודע בו, זוכה לדעת בחכמת אדונו, אשרי חלקו בעולם הזה ובעולם הבא.

(כא) **דא משחתא לרזא וכר:** זו היא מדה

דז"א, הנקראים נהורין דיקיין, והאירו ביחד. וז"ש, כדין האי נציצו אחזי בהו גווני ואצטבע כלהו כחדא, הדינין שבג' קוין מכונים צבעים, ואז נעשו בג' קוין דז"א ג' צבעים עיי' הניצוץ דמפתחא. ואצטבע כלהו כחדא דהיינו שנתחברו ביחד, שהם, חזיר סומק וירוק ואיכם, לכן הוא בקו ימין אדום הוא בקו שמאל, ירוק הוא בקו האמצעי, שחור הוא במלכות. ואתעכב ביה תריסר ירחין, שז"א נשתהה בישו"ת י"ב חדש, שה"ס עיבור י"ב חדש, כדי לקבל י"ב בחינות טבישו"ת, שהם חר"ג תר"מ, שבכל אחד ג' קוין. ולבתר אתעקרו מתמן, לאח"כ נעקרו י"ב בחינות דז"א משם, דהיינו שיצאו מישו"ת, ואשתילו באתר אחרא, שבאו למקומם עצמם, שהוא למטה מישו"ת.

(ט) **והאי נציצו סלקא וכר:** והניצוץ הזה, שהוא המפתחא, עולה ויורד, שמאיר בחכמה ממטה למעלה עיי' התכללות בקו שמאל, ומאיר בחסדים שבימין ממעלה למטה. והוא נקרא בוצינא דקרדינותא, דהיינו הניצוץ הקטן, זה הוא המתקן והמכה בכל נטיעות המאורות, ואומר לה גדלי. כי הוא סוד המסך (דפו"י דף ג"ז ט"א)

עומקא ורומא בשיעורא. עיגולא ורבוּעא בשיעורא. פ כלא סחרא משחתא חדא. כל נהורין, וכל רזין, לא סלקין, ולא נחתין, ולא מתפשטין, אלא במשחתא דא. בר לעילא לעילא, דלית שיעורא, ולא קיימא בהאי לאסתכלא ולמנדע.

כב) כל שיעורין וכל משחתין הוא כליל לון, וכולא אתכליל ביה. קו המדה, אינון גוונין דאצטבעו ביה, וקיימין ביה, אתפשטו. וכד אתרביאו, סלקן ומתפשטן לאורכא ולפותיא ועומקא ורומא. ואיהו סלקא ומדיד לכלא במשחתא חדא. שארי מלעילא מאתר דשארי שיעורא, עד סוף דרגי מהימנותא.

כג) תרעא קדמאה, שירותא דשארי טמירא דטמירו, והאי נציצו אתרבי ונציץ, דלא אתגלייא ולא אתידע, עד דמטי לרעוא דרעוין, ומתמן אתגלייא ולא אתגלייא, עד דקשיר קשרין למשחתא, כגוונא דאיהו מדיד, הכי אתרביאו וסלקן לכל סטר, קשרא דנעיץ מתמן, ושראן קשרין.

כד) ההוא קשרא קדמאה, תלתא אלפי עלמין קשירין ביה. חד עלמא

חלופי גרסאות

פ ג"א וכלא (קראקא).

קו המדה

הסולם

מאמר

ועומק ורומא בשיעורא. עיגולא ורבוּעא בשיעורא. פ כלא סחרא משחתא חדא. כל נהורין, וכל רזין, לא סלקין, ולא נחתין, ולא מתפשטין, אלא במשחתא דא. בר לעילא לעילא, דלית שיעורא, ולא קיימא בהאי לאסתכלא ולמנדע.

כב) כל שיעורין וכל משחתין הוא כליל לון, וכולא אתכליל ביה. קו המדה, אינון גוונין דאצטבעו ביה, וקיימין ביה, אתפשטו. וכד אתרביאו, סלקן ומתפשטן לאורכא ולפותיא ועומקא ורומא. ואיהו סלקא ומדיד לכלא במשחתא חדא. שארי מלעילא מאתר דשארי שיעורא, עד סוף דרגי מהימנותא.

כד) ההוא קשרא קדמאה וכ"ו: אותו קשר העליון, ג' אלפי עולמות קשורים בו. עולם

כדה לסוד האמונה, דהיינו כדי לגלות החכמה במלכות הנקראת אמונה. כי אין גילוי החכמה אלא במלכות. קו המדה, מודד האורך והרוחב בשיעור, והעומק והרום בשיעור, והעיגול והריבוע בשיעור, (שענינם נתבאר לעיל באות י"ד ע"ש) מדה אחת סובבת הכל. כל האורות, וכל הסודות, אינם עולים, ואינם יורדים, ואינם מתפשטים, אלא במדה הזו. חוץ למעלה למעלה, דהיינו באו"א עליון, שאין שם שיעור, כי הם בסוד כי חפץ חסד הוא, והי' אינה יוצאת מאויר שלהם לעולם, (כמ"ש בזה) בראשית א' דף רנ"א ד"ה נחית) והוא אינו עומד בזה, להסתכל ולדעת, להיותם תמיד נעלמים מחכמה. וע"כ אין שם שיעור ומידה, המורים על שיעור גילוי הארת החכמה.

כב) כל שיעורין וכל וכ"ו: כל השיעורים וכל המדות הוא, קו המדה, כולל אותם, וכולם נכללים בו. קו המדה, אלו הצבעים, לבן אדום ירוק שחור, שה"ס ג' קוין ומלכות המקבלתם, שנצטבעו בו, ועומדים בו, מתפשטים. וכשגדלו, דהיינו כשיש להם מוחין דג"ר, המכונים גדלות, עולים ומתפשטים לאורך ולרוחב ולעומק ולרום (כנ"ל באות י"ד) והוא, קו המדה, עולה ומודד את כולם במדה אחת, דהיינו שמודד את כולם, באורך ורוחב

סלקא לעילא, וחד נחתא לגביה, וחד נחתא לתתא מניה, דאיהו דקיקא מכלהו. בין עלמא ועלמא אלף עלמין. עלמא תתאה מכלהו, ו ארכיה אלף אמין. כה) וחמש זרתין אתכלילו בהאי קשרא. והאי קשרא, אורכיה תלתא אלפי פ עלמין וחמש אצבעאן. פותיה, תלת אלפי עלמין. כו) וכלא אתקשר בעיגולא. ו עיגולא דסלקא ונחתא. בעיגולא חדא שית

חלופי גרסאות

ז נ"א ליג ארכיה (קראקא). ק נ"א אמין (חינציא בסוגריים) ו נ"א עיגוליה (דסוסים ראשונים).

קו המדה

הסולם

מאמד

אבל אמות, מורה ביותר על גילוי החכמה. כי כל אמה היא בת ששה טפחים, שה"ס הג"ת נה"י דחכמה, המורים על ו"ק דחכמה המתגלים ע"י הקו האמצעי, שהוא ז"א.

כה) וחמש זרתין אתכלילו וכ"ו: וחמשה זרתים נכללים בקשר הזה. שה"ס חג"ת נ"ה דחכמה דשמאל, כי הספירות דחכמה דשמאל נקראות כל אחת בשם זרת, מפאת הדינים השורים בשמאל. כי זרת היא מלשון זרות. והקשר הזה אורכו ג' אלף עולמות וחמש אצבעות. ורחבו, ג' אלף עולמות.

פירוש. האורך רומז על הארת החכמה, וע"כ הוא ג' אלף עולמות וחמשה אצבעות. כי אצבעות מורות על גילוי חכמה בסוד מורה באצבע (כמ"ש) בזה בראשית א' דף קכ"א ד"ה זאו). ומתוך שהגילוי הגדול הזה אינו אלא במלכות, שספירותיה בסוד יחידות, ע"כ הם רק חמש אצבעות כנגד חג"ת נ"ה דחכמה, שה"ס ו"ק דחכמה. וי"ש, ארכיה תלתא אלפי עלמין וחמש אצבעאן. שהוא מטעם שהאורך רומז על גילוי החכמה. אבל רחבו אין שם אלא ג' אלפי עולמות בלבד, שמורה על התכללות החכמה בדרך העלם. כי עולם הוא לשון העלם. אבל חמש האצבעות, שה"ס גילוי החכמה, אין בו, כי הרחב הוא בשליטת החסדים.

כו) וכלא אתקשר בעגולא וכ"ו: והכל נקשר בעגול. כי העגול, שה"ס או"א דיסודות, הוא שורש כל המדרגות שביסודות וז"ל. העגול עולה באו"ח, ויורד באו"י בעגול אחד. ששה אלף עולמות הם לפנים מעגול אחד. והקשר הזה שבגגול, כולל הכל, שכולם נמשכים ממנו. והקשר הראשון הזה הנ"ל, קיומו תקוע כאן, בעגול, שממנו מתפשטים הקשרים והמידות שלו.

פירוש

עולם אחד עולה למעלה, ואחד יורד אליו, ואחד יורד למטה ממנו, שהוא דק מכולם. בין עולם לעולם אלף עולמות. העולם התחתון מכולם אלף אמות ארכו.

פירוש. מתחיל לבאר ענין ג' קשרים דיסודות, שה"ס ג' קוין שכל אחד מהם כולל מג' קוין, כנ"ל ברבור הסמוך. והקשר הראשון הוא קו ימין דיסודות הכלול מג' קוין, ואומר שבקשר הראשון כלולים בו ג' אלפי עולמות. א) ה"ס או"א דיסודות, המכונים עגולא, ב) ה"ס יסודות עצמו, המכונים רבועא שבראש, ג) ה"ס ז"א הכלול ביסודות, שנקרא רבועא דגופא, וכיון שכל אחד כולל מחכמה, הם נקראים ג' אלפי עולמות, כי ספירות החכמה הן בסוד אלף, וי"ש, ההוא קשרא קדמאה, שה"ס קו ימין דיסודות, תלתא אלפי עלמין קשירין ביה, שהם או"א ויסודות וז"א, כנ"ל. חד עלמא סלקא לעילא, דהיינו או"א דיסודות, שהוא כולל בו ממדרגה עליונה ממנו. שה"ס עגולא, וחד נחתא לגביה, דהיינו יסודות עצמו, שהוא בחינתו עצמו, והוא נקרא רבועא שבראש. וחד נחתא לתתא מניה, שהוא ז"א שביסודות, הנכלל בו ממדרגה התחתונה ממנו. כי ז"א הוא למטה, מיסודות, והוא נקרא רבועא דגופא. דאיהו דקיקא מכלהו, שאור ז"א שבו, הוא דק וקטן מכולם.

ונודע שיש ב' מיני הארות, א' מעצם הספירות, ב' שבין ספירה לספירה (כמ"ש) לעיל פ' אחרי, אות ק"ח עש"ה) וי"ש, בין עלמא ועלמא אלף עלמין, שההארה שבין עולם לעולם היא אלף עולמות, שה"ס החכמה, בסו"ה ואאלפך חכמה. עלמא תתאה מכלהו שהוא ז"א דיסודות, כנ"ל, ארכיה אלף אמין, כלומר, שבו מתגלה החכמה יותר מבב' עולמות הקודמים ממנו. כי הם מאירים רק בסוד ג' אלפי עלמין, ועולם, מורה על העלם.

(דפוי דף נ"ו ט"ב)

אלפין עלמין לגו מעיגולא חד. והאי קשרא כליל כלא. האי קשרא קדמאה,
קיומא נעיץ מהכא, ואתפשטו קשרין ומדידין.

(כו) מהאי קשרא, שארי קו המדה לאתפשטא, מדיד אלף דאיהו עיוקא
חדא, ואלף דאיהו עיוקא חדא, לאתאחדא דא בדא. ה ואלין עיוקן אינון
מאתן אלף עלמין, א דכסיף בהו קב"ה. ואלין עיוקן אתאחדן דא בדא.
(כח) בין עיוקא ועיוקא, ת"ק אלף עלמין. ואלין דפתחי תרעין לכל

חלופי גרסאות

ש ג"א ל"ג מן חדא עד חדא (קראקא). ת ג"א ואינון (קראקא). א ג"א מוסיף אלין דכסיף (קראקא).

קו המדה

הסולם

מאמר

וחסדים. והטבעת השמאלית. שהוא מוח השמאל
דישסו"ת היא בינה שלהם הכוללת חכמה
וחסדים, עכ"ז כשהן מתיחדות זו בזו הן
מאירות מבין שתיהן. חכמה וחסדים לכל
ז"ת, שהן בעיקרן. חג"ת ג"ה דישסו"ת. כי
יסוד ומלכות אינם אלא ב' כוללים של חג"ת
ג"ה אלו. וז"ש, בין עזקא ועזקא ת"ק אלף
עלמין, שההאדה שבין טבעת לטבעת מאירה
חכמה וחסדים לחג"ת ג"ה, שמצד החסדים הן,
ה' מאות, ומצד התכללות החכמה יש בכל
אחת מה' מאות אלו. סוד האלף שהוא חכמה,
וע"כ יש ה' מאות אלף בין עזקא לעזקא.
ח"ש, ואלין דפתחי תרעין לכל פטר, דהיינו
שמאירים הן בחסדים שבצד ימין והן בחכמה
שבצד שמאל. והנה טפה וזדת, הם שניהם
מדות של חכמה, אלא טפח הוא הארת חכמה
בכללות ובשליטת הימין, וזדת ה"ס הארת
חכמה דשמאל. (ועי' לעיל ז"ח יתרו אות
ק"ט) והם ג' בחינות: עלמין, הם בהעלם
יותר מכולם. טפח מגולה יותר, וזדת מגולה
יותר מכולם. וז"ש, בין עלמא ועלמא טפח,
שההאדה המאירה בין עולם לעולם הוא
בבחינת טפח. כי ההאדה שבין העולמות מגולה
יותר.

והנה בכל מקום. הימין הוא גדול מן
השמאל, כי הימין מאיד ממעלה למטה,
והשמאל אינו מאיד דק ממטה למעלה בלבד.
חוץ מבהתפשטות הראשונה הזו שבו נבחן
השמאל הוא גדול מימין. משום שכאן היתה
מציאות בחינת הימין בלי התכללות השמאל,
שאינו דק ו"ק, אלא שבהתכללות השמאל הוא
קנה ג"ד. וז"ש, עזקא תניינא, טבעת השניה,
שה"ס המוח השמאלי, רב מחברתה, היא
גדולה מהטבעת הראשונה, שהיא מוח הימין,
משום שהשמאל מקנה ג"ד לימין. אבל אחד
שכבר

פידוש. העגול הוא הראש של ישסו"ת.
להיותם או"א דישסו"ת, וישסו"ת נבחן לז"ת
דאו"א, וכל מה שיש בישסו"ת הם מקבלים
מאו"א. ח"ש, קיומא נעיץ מהכא וכו'. וששה
אלף עלמין. ה"ס חג"ת גה"י דחכמה הנעלמים
באו"א. ובעת שהם משפיעים חכמה לקו
שמאל דישסו"ת הם מתגלים, ומתוך שאינם
משפיעים דק ו"ק דחכמה, ע"כ אין בהם אלא
חג"ת גה"י, שכל אחד מהם כלול מאלף, שהוא
חכמה, וחסדים מג"ד דחכמה. וע"כ יש בכל
עגול דק ששה אלף עולמות. שהם חג"ת גה"י
דחכמה.

(כו) מהאי קשרא שארי וכו': מקשר
זה שבעגול, מתחיל קו המדה, שהוא הקו
האמצעי, להתפשט, דהיינו הקו האמצעי
דישסו"ת, המיוחד ב' הקוין ימין ושמאל שלהם.
מדר, הקו האמצעי, אלף עה"ס חכמה, שהוא
טבעת אחת, דהיינו המוח שבימין, ומדר אלף,
שה"ס חכמה, שהוא טבעת אחת, דהיינו המוח
שבשמאל, כדי ליחדן זו בזו. ואלו הטבעות הן
מאתים אלף עולמות, כי אחד שמתיחדות זב"ז,
שבהם גם בחי' חסדים, שהם ב' מאות, שחומד
אותם הקב"ה, שהוא הקו האמצעי, והטבעות
האלו מתיחדות זו בזו.

(כח) בין עזקא ועזקא וכו': בין טבעת
לטבעת, מאירים ת"ק אלף עולמות. ואלו הם
הפותחים שעדים להאיר לכל צד. בין עולם
לעולם הוא טפח. הטבעת השניה גדולה מחברתה
במדה הראשונה לכל.

פידוש. אע"פ שכל טבעת היא דק ספירה
אחת של חכמה, שה"ס אלף, ושל חסדים שה"ס
מאה, כי הטבעת הימנית שהיא מוח הימין
דישסו"ת, הוא חכמה שלהם, הכוללת חכמה
(דפו"י דף ג"ו ט"ב) 754

סטר. בין עלמא ועלמא טפח. עיזקא תניינא, רב מחבירתה ב במשחתא קדמאה
ג דכלא.

(כט) מהכא אתפשט לתתא, ומדיד קו המדה תלת ד זרתין פשיטין בלא
קשרא. ה ארכא דהווא זרת שתין רבוא עלמין.

(ל) בהאי זרת אתתקנו שמים, ו ברזא דשתין רבוא עלמין. וכל עלמא
ועלמא ז כלילא בארבע אלפין עלמין אחרנין. הה"ד, ו שמים בזרת תכן.
ח אתפשט ק"ו המד"ה, ואתתקן במדידו תרין זרתין, ופלגא, ופלג פלגא,
בלא קשרא.

(לא) כל משחתין אלין דהאי סטרא, דקיימא בקו המדה, משחתא
חדא לריבועא כלא, ו ולאו הכא לעיגולא. ומשחתא דקיימא בק"ו המד"ה,
איכרי משחתא דריבועא. בהאי משחתא קיימא כלא ואתקיים.

מסורת היהר

חלופי גרסאות

ב נ"א מוסיף במשחתא דקשרא (דפוסים ראשונים).
ג נ"א וכלא (קראקא). ד נ"א זמנין (קראקא). ה נ"א
אתרא (קראקא) נ"א אתרא (וינציא). ו נ"א בכללא (וינציא בסוגריים). ז נ"א כליל (דפוסים ראשונים).
ח נ"א אתפשטו (קראקא). ט נ"א ולאן (דפוסים ראשונים).

(ד) (ישעיה מ) ב"א עג

מאמר

הסולם

קו המדה

הדעת, שהיא הזרת הג', כלולה מז"א ומלכות,
שהימין שבה הוא ז"א והשמאל שבה הוא
מלכות. והמלכות אינה יכולה לקבל חכמה,
אלא בחצי פדצוף שלה, ששם שולטת המפתחא.
אבל בחצי פדצופה השני, ששם שולטת
כנעולא, אינה יכולה לקבל חכמה. (כנ"ל בזהר
בראשית ב' דף קנ"ח אות רס"ט בהסולם ע"ש)
ולפיכך נמצא, שמתפשטות מקו שמאל, ב'
זרתין שהן חכמה ובינה, ומחצית הזרת, שהיא
המחצית הימנית של הדעת, שהיא ז"א, אבל
למחצית הדעת השמאלית שהיא מלכות אינו
יכול להתפשט אלא למחצית המחצית, ששם
שולטת המפתחא, אבל מחצה השנייה של
המלכות, ששם שולטת המנעולא אינו יכול
להתפשט. וע"כ אין ההתפשטות מקו שמאל,
אלא שתי זרתות, שהם חו"ב, ומחצית הזרת,
שהיא חצי הדעת הימנית. ומחצית המחצית,
שהיא חצי הדעת השמאלית. ששם שולטת
המפתחא.

שכבר נכלל הימין משמאל, בהתפשטות
הראשונה, וקנה ג"ד, נבחן שהימין גדול
מהשמאל, כי הימין מאיר ממעלה למטה,
והשמאל אינו מאיר רק ממטה למעלה.

(כט) מהכא אתפשט לתתא וכו': מכאן
מתפשט למטה, לז"א, ומודד קו המדה ג' זרתות
פשוטות, שהי"ס ג' קו"ג, בלי קשר, אלא בזה
אחר זה. אורך אותה הזרת, הוא, ששים רבוא
עולמות. ונקראת זרת משום שהיא חכמה
דשמאל. והם שש מאות בסוד חג"ת נה"י
זחסדים, ושש מאות אלף, בסוד החכמה דשמאל,
המאירה בכל אחת מהן.

(ל) בהאי זרת אתתקנו וכו': בזרת
הזו נתקנו השמים שהם ז"א, בסוד ששים
רבוא עולמות, שהוא אורך הזרת. וכל עולם
ועולם כלול מד' אלפים עולמות אחרים, שהי"ס
חו"ג תו"מ שבכל עולם. והם אלפים בסוד
החכמה. בסו"ה ואאלפך חכמה. ז"ש, ושמים
בזרת תכן. שוב נתפשט קו המדה, ונתתקן
במדידת שתי זרתות, ומחצה, וחצי מחצה, בלי
קשר.

פירוש. ב' התפשטויות אלו של ג' זרתות
הן מב' קוין, ימין ושמאל דישרות, ומקו
הימין, שהוא חסדים היו יכולות להתפשט ג'
זרתות שלמות, שהן ג' קוין, חב"ד. אבל מקו
השמאל, שהוא חכמה לא יכולים להתפשט אלא
ב' קוין ומחצה, וחצי מחצה. והטעם הוא כי

(לא) כל משחתין אלין וכו': כל
המדידות האלו שבאותו צד שהתפשטות עומדת
בקו המדה, שהוא, הקו האמצעי, מדה אחת
אל הרבוע כולו, (כנ"ל אות י"ד) ואינו כן
במדידת העגול, שאינו במדה אחת. והמדה
שעומדת בקו המדה, נקראת מדת הרבוע.
במדה זו עומדים הכל, ומתקיימים.

עומקא

(ב) עומקא דריבועא דא, חמשין זרתין, לאתפתחא לחמש סטרין. רומא חמש. ועד הכא קיימא משחתא דריבועא. והכא קיימא קשרא לקיומא, קשרא קדמאה, דאיהו שירותא דהאי, איהו קיומא. קיימא קו המדה במדידו דמשחתא, ועד הכא תרעא קדמאה לקיומא.

(ג) אשתכח קו המדה, במשחתא דא דריבועא בכל סטרוי, שבע מאה אלף עלמין, ושבעה טפחים, וחמש זרתים, ופלגא, ופלג פלגא. עומקא ורומא חמשין וחמש זרתין.

(ד) הכא אשתכללו קו המדה במשחתא חדא, משירותא דקשרא קדמאה, עד סיומא דמשחתא דנא דריבועא. כ הכא משחתא חדא : לקיומא חד. * והאי איקרי משחתא עילאה, קיומא סתימאה, קשרא קדמאה, וריבועא דא קיומא דרזא ידוד, שמא קדישא עילאה, כללא דקשרא קדמאה, ומשחתא דריבועא דסלקי גו משחתא, ברעותא דסתימו עד אין סוף.

(ה) ועד כ הכא קיומא חדא עילאה סתימאה. מהכא אתפשט קו המדה, ומדיד גו גוונין דקיימין בקישורא חדא, כלילא חדא. קו המדה אתגלייא, וקיימא בנציצו דנהיר, וכל גווני קיימין ביה.

חלופי גרסאות

* נ"א סיומא (חיוציא בסוגריים). כ נ"א הא ודמוסיס ראשונית. ל ה"א הפלם נ"א לקיומא (כל הדפוסים). מ נ"א ל"ג הכא (קראקא).

מאמר

הסולם

קו המדה

אות כ"ט ול' וביחד הם ה' זרתות ומחצה וחצי מחצה. העומק והרום הם חמשים וחמש זרתות (כנ"ל אות ל"ב).

(ד) **הכא אשתכללו קו וכו' :** כאן נשתכלל קו המדה במדה אחת, מתחילת הקשר הראשון הזה, עד סוף מדת הרבוע הזה. כאן מדה אחת לקיום אחד. והיא נקראת מדה עליונה, או קיום הסתום, או הקשר הראשון. ומדת הרבוע הזה היא הקיום של סוד הוי"ה, שהוא השם הקדוש העליון, והכלל של הקשר הראשון. כי ד' אותיות הוי"ה רומזות על מדת הרבוע. והיא מדת הרבוע העולה במדה, ברצון הסתימה עד אין סוף. והטעם של כל זה, הוא מפני שקשר זה, הי"ס הקו הימיני של ישסו"ת, וקו הימין הוא תמיד בשליטת החסדים וסתום מחכמה. אבל בקשר הב' שהוא קו השמאל דישסו"ת, נבחנות המדות שהן בגלוי כמ"ש לפנינו.

(ה) **ועד הכא קיומא וכו' :** ועד כאן הוא קיום אחד של העליון הסתום, שהוא קו ימין דישסו"ת, מכאן, מתפשט קו המדה, לקשר ב' דישסו"ת, שהי"ס קו שמאל, ומודד

בגוונים

(ב) **עומקא דריבועא דא וכו' :** מדת העומק של הרבוע הזה, הוא חמשים זרתות. שהי"ס חמשים שערי בינה, כדי להתפתח לחמש צדדים, שהם חג"ת נ"ה, שכל אחת מהן כלולה מצער ספירות. הרום הוא חמש זרתות. ועד כאן עומדת מדת הרבוע. וכאן נמצא הקשר לקיום, כי הקשר הראשון, שהוא תחילת ההתפשטות הזו, הוא קיום. כי להיותו קו ימין הוא נותן קיום לכל המדרגה, וקו המדה נמצא במדידות, המדה הזו. ע"כ הוא השער הראשון לקיום.

(ג) **אשתכח קו המדה וכו' :** נמצא שקו המדה במדת הרבוע הזה בכל צדדיו, שבע מאות אלף עולמות ב' עזקאות הן מאתים אלף עולמות, ובין עזקא ועזקא ה' מאות אלף עולמות (כנ"ל אות כ"ז וכ"ח) נמצאים ביחד שבע מאות אלף עולמות. ושבעה טפחים, נראה שצריך לומר, שבע מאה אלף טפחים, כי בין עולם לעולם יש טפח (כנ"ל אות כ"ח) וחמש זרתות ומחצה, ומחצית המחצה, כי בהתפשטות הימין יש ג' זרתות, ובהתפשטות השמאל יש ב' זרתות ומחצה וחצי מחצה (כנ"ל

(לו) נ קשרא תניינא. קו המדה שארי, ואתגלייא בייב קשרין עילאין, ומאתן ותלתין ושית קשרין אחרנין דקיקין. אלין ייב קשרין עילאין, ס קיימין גו קשרא קדמאה סתימא ורבוועא, ומתקשראן ם ואתאחדאן בהו. ומתאחדאן ומתקשרין ן באלין אחרנין. וכד מסתכלין מלין, כולא איהו משחתא חדא. (לז) וקשרא קדמאה מאינון ייב, אלין אינון דקיימין במשחתא, בגין דמתפשטי יתיר. וכל אינון אחרנין, ץ מתפשטין הכי, אלא ך אלין דבקין דא עם דא, וכלילן דא עם דא. ובקו המדה, קיימי כלהו כחדא, כללא חדא, למשיחא חדא.

(לח) האי קשרא, כגוונא דקשרא קדמאה איהו, ושיעורא דיליה, ואורכיה ופותייה, כההוא גוונא ממש, בר דהאי באתגלייא, וההוא קדמאה נעיץ דלא אתגלייא.

(לט) קשרא תליתאה, קשרא דא איהו קדמאה, ך ודא משנייא מכל אינון

חלופי גרסאות

נ נ"א תרעא תניינא (קראקא). ס נ"א וקיימין (קראקא). ע נ"א ל"ג ואתאחדאן (קראקא). ן נ"א מוסיף אלין באלין (קראקא). ץ נ"א מוסיף לא מתפשטין (קראקא). ך ה"ג דפוס מונקאטש במרובעים נ"א ל"ג אלין (דפוסים ראשונים). ך נ"א ולא (קראקא).

קו המדה

ובקו המדה, נמצאים כולם כאחד, בכלל אחד למדה אחת. כלומר, שהמדה האחת של הקו האמצעי היא שורש לייב קשרים ולרליו קשרים.

(לח) האי קשרא כגוונא וכי: קשר זה הב', הוא כעין הקשר הראשון, והשיעור שלו, ואורכו ורחבו, הם כעין הקשר הראשון ממש, ואין הפרש ביניהם, רק, מה שאשר זה הב' הוא בגלוי, להיותו קו שמאל, כנ"ל, ואותו הקשר הראשון הוא תקוע שאינו מתגלה, להיותו קו ימין.

(לט) קשרא תליתאה. קשרא וכי: הקשר השלישי. הקשר הזה הוא הראשון, והוא כישונה מכל אלו הגוונים, וזה הוא קשר וגוון יותר חשובים. והוא עומד להתפשט למדה.

פירושו. הקשר השלישי הזה, הוא הקו האמצעי דיססו"ת, שהוא עצם קו המדה, שהוא העושה המדה בב' הקוין ימין ושמאל (כמיש) לעיל אות י"ד ע"ש) ולפיכך מבחינה זו הוא נבחן כקשר הראשון, כי הקשר של הקו האמצעי נעשה קודם הקשרים שבב' הקוין ימין ושמאל. וז"ש. קשרא תליתאה, שהוא קשר שבקו האמצעי, קשרא דא איהו קדמאה, שהקשר שבו נעשה מקודם שנעשה הקשר בב' הקוין ימין ושמאל. ומה שקורא לעיל

מאמר

הסולם

בגוונים הנמצאים בקשר אחד, בכלל אחד, וכאן קו המדה מתגלה ועומד בהתנוצצות מאירה, וכל הגוונים נמצאים בו.

(לו) קשרא תניינא. קו וכי: הקשר השני. בו קו המדה מתחיל ומתגלה בייב קשרים עליונים, שה"ס ג' קוין ונולכות המקבלתם, שכל אחד מהם כלול מג' קוין, והם ייב. ורליו קשרים דקים אחרים, שביחד ה"ס רמ"ח קשרים כנגד רמ"ח אברים. בסוד, ויה עם זכר"י, הם רמ"ח. אלו ייב הקשרים העליונים, נמצאים בקשר הראשון הסתום והמרובע, ומתקשרים ומתיחדים בהם. וכן מתיחדים ומתקשרים ברליו הקשרים האחרים, וכשמסתכלים בדברים, הכל הוא מדה אחת, דהיינו מדת ג' קוין, שמהם מתפשטים כל הקשרים.

(לז) וקשרא קדמאה מאינון וכי: והקשר הראשון, מאלו ייב, כלומר הקשר של ייב קשרים, שהוא הקודם לקשר של רליו שערים, אלו הם העומדים במדה, כלומר, שבהם עיקר הגילוי של המדה, משום שהם מתפשטים ביותר, וכל אלו רליו האחרים, מתפשטים גיכ כך, אלא שהם נמשכים מדבקותם זה עם זה ומהתכללותם זה עם זה. כי התכללותם זה בזה עושה רבוי הקשרים עד רליו קשרים.

גוונין, ודא איהו קשרא ש וגוון יתיר, ת ואיהו קאים למשחתא לאתפשטא.
 (מ) שארי קו המדה, ומדיד באלין תריסר קשרין. תלת א קשרין מינייהו
 עילאין, דקיימין למשחתא בההוא מדידו דמדיד, ואסגי ב ארכאן דיומין בכולא.
 וסימן דא ג חרל. ויש לו רזא דכתיב, ה) וכחול ארבה ימים. והא אוקימנא.
 (מא) מדיד אלף, ושאר מרישא דעוקא דלעילא, דיוקנא רזא דאדם.
 ז מדיד ברישא, לאתפשטא לתתא באורכא.
 (מב) ההוא רישא שארי מלעילא, ומדיד בעיגולא, לתרין סטרין. סטרא
 חדא תלת מאה זרתין, ופלגא, וחד שלישי. סטרא דא קיימא בחמש מזלגין,

מסורת הוהר

חלופי גרסאות

ה) (איוב כט) תק"ח ד' קו ס"ד. ש ג"א בגוון (חינציא) ג"א כגוון (קראקא). ת ג"א דהא
 איהו (חינציא בסוגריים). א ג"א ל"ג קשרין (קראקא).
 ב ג"א ברכאן (דפוסים ראשונים). ג ג"א מוסף חול ח"י וי"ל רזא (דפוסים ראשונים). ד ג"א מיד (קראקא).

מאמר

הסולם

קו המדה

הוא חול, כלומר שחכמה זו נקראת חול, כג"ל, ויש לו רזא דכתיב וכחול ארבה ימים, שזה מרמז על מוחין אלו דחכמה שבשמאל, שהם מכונים מוחין דחול, ושמהם נמשכת אריכות ימים.

(מא) מדיד אלף ושאריו וכו': מדד אלף, דהיינו שממשין החכמה המכונה אלף, ומתחיל למשוך מראש הטבעת שלמעלה, שה"ס או"א, כי המוחין דישסו"ת נקראים טבעות (כנ"ל אות כ"ז) והראש שלהם ה"ס או"א, שהם השורש לישסו"ת (כנ"ל אות כ"ו) ומושך משם צורת סור ארם, שה"ס המוחין דז"א, שה"ס הוי"ה דאלפין שבגימטריא אדם. ומודד בראש, כדי שיתפשט למטה באורך, דהיינו בהארחת החכמה המכונה אורך.

(מב) ההוא רישא שארי וכו': הראש ההוא, שהוא או"א כנ"ל, מתחיל מלמעלה, ומודד בעגול, כי שם סו"ו המדידה בעגול (כנ"ל אות כ"ו) לבי צדדים, הצד האחד הוא שלש מאות זרתות וחצי ושליש אחד. הצד הזה נמצא בחמשה מזלגות הנכנסים לחמשה מזלגות שבצד השני, שיש לו אותה המדה, והי' מזלגות, כמו הצד הא' ונדבקים אלו באלו. ומדת המזלגות הנכנסים זה בזה, היא שלש מאות טפחים וזרת אחת וחצי זרת. נדבקים אלו באלו, כדי לקשר הצד הזה בצד השני.

פירוש. כל המרובר כאן הוא בקשר הג', שהוא הקו האמצעי דישסו"ת, הנקרא דעת. אלא כיון שג' הקשרים כלולים זה מזה, יש בכל

לעיל (באות כ"ד) את קו הימין בשם קשרא קדמאה, הוא רק מבחינת החשיבות, והסדר. ודא משנייא מכל אינון גוונין, כי ב' הקוין הראשונים היה צבעם לבן וארום, אבל הקו הזה האמצעי, הוא בצבע ידוק. ודא איהו קשרא וגוון יתיר, שהקשר והגוון שבקו האמצעי הם יותר חשובים מהקשרים והגוונים שבב' הקוין הראשונים, משום שהוא המתקן והמיחד את ב' הקוין הראשונים. ואיהו קאים למשחתא לאתפשטא, כי כל עקרו של הקו האמצעי עומד למדידת המדות והתפשטותם (כמ"ש באות י"ד).

(מ) שארי קו המדה וכו': התחיל קו המדה ומדר באלו י"ב קשרים (כמ"ש לעיל באות ל"ו) שהם חו"ג תו"מ, שבכל אחד ג' קוין. ג' הקשרים העליונים מהם, דהיינו ג' קוין שבחסד, העומדים למדה באותה מדידה שמדד, מרבים, אריכות ימים לכל. וסימן לזה הוא חול, שיש לו סוד שכתוב, וכחול ארבה ימים. וכבר העמדנו.

פירוש. המוחין דישסו"ת נקראים מאורי האש מטעם החכמה שבקו שמאל שלהם שאינם מאירים אלא ביחד עם דינים (כמ"ש באדרא רבא אות ר"ט) והדינים הם בחי' אש, וע"כ נקראים מאורי אש. והם המאירים במלכות בימות החול, (כמ"ש בזהר בראשית ב' אות קכ"ח ע"ש) ח"ש ואסגי ארכאן דיומין בכלא, כי מהארחת החכמה נמשכת אריכות ימים, כי האורך רומז על חכמה. וסימן דא

דעיילי לסטרא תניינא, ומתדבקן אלין באלין. ומשחתא דאלין מזלגין דעיילי דא בדא, תלת מאה טפחים, וחד זרתא ופלגא. מתדבקן אלין באלין, לקשרא סטרא דא בסטרא תניינא.

(מג) סטרא תניינא, ה מדיד בוצינא באתפשטות, ו ואתעביד משחתא תלת ז מאה זרתין, ופלגא, וחד שלישי, ה כההוא סטרא קדמאה. אשתכח

חלופי גרסאות

ה ג'א בביצינא ול"ג מדיד (קראקא). ו ג'א ועביד (חיניצא בס' גריים). ז ג'א ל"ג מאה (חיניצא). ח ג'א בההוא (דפוסים ראשונים).

מאמר

הסולם

קו המדה

מפני שנכנסים ונתחבים בצד האחר, כמו מזלג, דעיילי לסטרא תניינא, שהם נכנסים ונכללים בצד השני, שהוא אמא, ומתדבקן אלין באלין, וכל זה בגופיהם דאורי' אבל בראש, אין דבקות, בסו"ה ופניהם וכנפיהם פרודות מלמעלה. ומשחתא דאלין מזלגין וכו' תלת מאה טפחים וחד זרתא ופלגא, שלש מאות טפחים הם ג' קוין לישסו"ת. זרת ומחצה הם לז"א ומלכות הכלולים בישסו"ת, שמב' הצדדים, הם ג' זרתות, והם לג' קוין דז"א ומלכות.

ומה שבראש לא השפיעו לז"א ומלכות רק זרת אחת, שה"ס הרעת לבד, ולא לחו"ב. וכאן השפיעו להם ג' זרתות. הטעם הוא, כי מבחי' חו"ב דראש, אין ז"א ומלכות יכולים לקבל, אבל מבחינת חו"ב דגוף דאורי' הם יכולים לקבל. וע"כ מקבלים כאן, ג' זרתות. ובבחינת הראש דאורי' אומר שלש מאות זרתין, ובבחינת הגוף דאורי' אומר שלש מאות טפחים. הטעם הוא, כי מראש דאורי' מושפעת הארת החכמה לקו שמאל דישסו"ת, והחכמה דשמאל מכונה זרתות (כנ"ל באות כ"ח) ע"כ אומר ש' זרתות, אבל בגוף, שולטת בעיקר החכמה דימין, שהוא בהעלם, (כנ"ל באות כ"ח) ע"כ אומר ג' מאות טפחים, אלא זרין, שאינם יכולים לקבל חכמה דשמאל מראש אורי', אלא מגוף דאורי', ע"כ מודד בשבילם זרתות.

(מג) סטרא תניינא. מדיד וכו': הצד השני, של העגול, שהוא הצד השמאלי, דהיינו אמא, הנצוץ מודד בהתפשטות, ונעשית מדה של ג' מאות זרתות ומחצית הזרת, ושלישי אחד. דהיינו כמו המדות של אותו הצד הראשון, שהוא אבא, כנ"ל. נמצא שעגול הראש הזה מב' צדדיו, הם שש מאות זרתות זרת אחת וב'

בכל אחד ג' קוין, שהם חב"ד. וכן יש בכל אחד הארת אורי' עלאין הנקראים ראש ועגולא, שכל מה שיש בחב"ד דישסו"ת מקובל מהם. ולפיכך יש בקו האמצעי דישסו"ת, ג' קוין חב"ד דישסו"ת, והראש שלהם, שהוא אורי' עלאין. וכן יש לזכור, שכל הנמדד בעגול, שהוא אורי', אינו לצורך אורי' עצמם, להיותם תמיד בחסדים מכוסים מחכמה, אלא שהוא כדי להשפיע למטה, לישסו"ת וזרין. כנ"ל בדבור הסמוך.

ח"ש, ההוא רישא, שהוא אורי', שארי מלעילא, שורה למעלה מג' קשרים דישסו"ת, ומדיד בעגולא, דהיינו באורי' הנבכנים לעגולא, לתרין סטריין, דהיינו לאבא שהוא ימין, ולאמא, שהיא שמאל. סטרא חדא תלת מאה זרתין ופלגא וחד שלישי, תלת מאה זרתין, ה"ס השפע המושפע מאותו הצד שהוא אבא, לג' קוין חב"ד, שבקשר הג' דישסו"ת. ומחצית הזרת ושלישי, הוא שפע המושפע לז"א ומלכות הנכללים בדעת דישסו"ת, כי ז"א נכלל בבחינת הימין דדעת, ומלכות כלולה בבחינת השמאל דדעת, והיו צריכים להשפיע להם זרת שלמה, חציה לז"א, וחציה למלכות, כי ג' זרתין ה"ס חב"ד דזרין ונמצא שהדעת היא זרת אחת. אלא מפני שהמלכות אינה יכולה לקבל בחצי שלישי שלה ששם הארת מנעולא, וע"כ אינה מקבלת אלא שלישי אחד, וחסר לה חצי שלישי, אבל ז"א מקבל מחצית הזרת, שהוא שלישי וחצי זרת, וכן הצד האחר, שהוא שמאל דאורי', דהיינו אמא, משפיע ג"כ באותם המדות הנ"ל, כמ"ש לפנינו.

ח"ש, סטרא דא, שהוא אבא, קיימא בחמש מזלגין, שה"ס חג"ת נ"ה, דגוף דאבא, שהם בחינת ראש לישסו"ת, ומכונים מזלגין,

(דפוסי דף נ"ז ט"ג)

עיגולא דרישא דא, שית מאה ט וחד זרתין, ותרין שלישים. משחתא דאינון מזלגין, שית מאה טפחים ותלת זרתין.

מד) דהא הוא עיגולא דרישא, כ דאיתפשט בוצינא ומדיד לתתא, לאורכא אשתכח ט בההוא בוצינא במדידו, שית מאה אלפין עלמין, ושתין רבוא אחרנין. דא איהו אתפשטותא דבוצינא, למיעבד משחתין לעיגולא ואורכא. והכא איהו קשרא חדא לתתא, וקשרא לעילא.

מה) קו המדה, מדיד אלף. ושארין מעומקא דגופא לגו, ואתפשט בוצינא, ומדיד לאורכא בעומקא. וקשר חמש מאה אלפין עלמין במעוי לגו. כד"א, מעיו עשת שן מעולפת ספירים.

מו) מעולפת, דא היא בוצינא, עד דלא אתפשטת, דאיהי מעולפת לאתפשטא, ולמיעבד מדידו, ודא איהו מדידו דבוצינא בהאי סטרא, רומא

מסורת הזהר

חלופי גרסאות

ט נ"א זרתין וחד (קראקא). י נ"א דא הוא עיגולא (קראקא). כ נ"א דא אתפשט (דפוסים ראשונים). ג נ"א לאורכא (ווינציא). ה נ"א בוצינא בהאי מדידו (ווינציא בסוגריים).

ז (שה"ש ה) ת"ז בהקדמה ד' טו. ח"ג ד' כו : ח"ע ד' קו. בהשמות ת"ז ד' קמו. ת"ק"ח ד' צו ט"א.

מאמר

הסולם

קו המדה

החכמה להשלים החסרון. ואז וקשר חמש מאה אלפין עלמין במעוי לגו, שהם ה' בחינות חג"ת נ"ה שמצד החסדים הן ה' מאות, ומצד התכללות החכמה שבכל אחת מהן, הן ה' מאות אלף. אמנם אין הפירוש שהן מתגלות עתה, אלא שקשר אותן במעוי לגו, מעיים פירושו פנימיות, דהיינו שבהתפשטות הזו נקשרו ה' מאות אלף עלמין שיאידו בהם בעתיד, אחד שיתקונו, ולעת עתה הם מאירים רק במעוי, דהיינו בפנימיות בלבד, כי עתה מאירה בהם רק חכמה בלי חסדים. וז"ש, כד"א מעיו עשת שן מעולפת ספירים, שעל המדרגה הזו דהתפשטות אורכא בעומקא, שה"ס חכמה בלי חסדים, נאמר, מעיו עשת שן מעולפת ספירים. והיינו משום שההאדה גנוזה בפנימיות, במעיים, כי חכמה בלי חסדים, אינה יכולה להאיר, שתהיה ניכרת לחוץ.

מו) מעולפת. דא היא וכו' : מעולפת. זה הוא מאור מטרם שנתפשט, שהיא מעולפת, דהיינו שמתעלפת, מחמת חפצה הנו, להתפשט ולעשות מדידה. וזו היא מדידת המאיד בצד הזה, לרום ולרוחב. בסוד שיוצאת התפשטות אחת מן המאור, שהיא ברום וברוחב, שהיא ג' מאות אלף זרתות, להרפשט בג מאות עולמות. ובין עולם לעולם ג' מאות אלף טפחים. וכולם נמצאים ברום וברוחב כסוד הניצוץ הקשה, והוא נמצא בששה קצוות, אלו

וב' שלישי הזרח, המדה של המזלגות האלו חב' הצדדים, הם שש מאות טפחים וג' זרתות.

מד) דהא הוא עגולא וכו' : כי הוא עגול הראש, שהניצוץ מתפשט ומודד משם ולמטה. לאורך. ונמצא באותו הניצוץ במדידה שש מאות אלף עולמות, וששים רבוא אחרים. זו היא התפשטות הניצוץ לעשות מדות לעגול ולאורך. וכאן הוא קשר אחד למטה, במלכות וקשר אחד למעלה, באו"א.

מה) קו המדה מדיד וכו' : קו המדה מודד אלף. ומתחיל מעומק הגוף לפנים. ומתפשט המאור, ומודד לאורך בעומק. וקושר חמש מאות אלף עולמות במעיו לפנים. כש"א מעיו עשת שן מעולפת ספירים.

פירוש. קו המדה מודד הארת החכמה הנק' אלף. וז"ש קו המדה מדיד אלף. ומפדש הדברים. ושארין מעומקא דגופא לגו, שמתחיל למדוד מעומק הגוף. עומק פירושו כמו חקיקה וחסרון, והיינו החסרון חכמה שנעשית בבינה, ע"י עלית המלכות לבינה. ואחר שמדד כמה הוא העומק, הוא מתפשט למלאות החסרון. וז"ש, ואתפשט בוצינא ומדיד לאורכא בעומקא שהמאור נתפשט, דהיינו שהודיד המלכות מבינה, ומדיד האורך, שהוא חכמה, בתוך העומק, דהיינו שהחזיר

ופותייהא. ברזא דנפיק מבוצינא אתפשטותא חדא, דאיהו רומא ופותייהא, תלת מאה אלפין זרתין, לאתפשטא בתלת מאה עלמין. ובין עלמא ועלמא, תלת מאה אלף טפחים. וכלהו קיימי ברומא ופותייהא, ברזא דבוצינא דקרדינותא. * וקיימא האי בשית סטרין, אלין שית סטרין דעלמא, דכלהו קיימין בהאי בוצינא, באתפשטותא דא.

מז) והכא אתקשר קשרא חדא לתתא, וקשרא חדא באמצעיגא, וקשרא חדא לעילא. אתקשרו אלין נ תלתא ס קשרין, באתר דא בבוצינא. אשתכח בוצינא דא, ברזא דלעילא ואמצעיגא ו ותתא, למיעבד משחתא.

חלופי גרסאות

נ נ"א מוסיף באלין תלתא (קראקא). ס נ"א ל"ג קשרין (קראקא). ע נ"א ותתא (קראקא).

מאמר

הם ששת הקצוות של העולם. שכולם נמצאים במאור הזה בהתפשטות הזו.

פירוש. נודע שהשמאל מטרם שנכלל בימין אינו מאיר, שהחכמה לא תוכל להיות בלי חסדים, שאז היא חשך ולא אור (כמ"ש) בזהר בראשית א' דף מ"ז ד"ה נפיק) וע"כ היא צמאה מאד להתלבשות בחסדים כדי שתוכל להתפשט ולהאיר. וז"ש מעולפת, דא היא בוצינא עד דלא אתפשטת, שהוא שמאל בלי ימין, דהיינו בעוד שמאירה בה החכמה בלי חסדים. שה"ס האורך בלבד. ואינה יכולה להתפשט ולהאיר, דאיהי מעולפת לאתפשטא ולמעבד מדידו, שהיא מתעלפת מחמת צמאונה להתלבשות החסדים ולהתפשט. ומיהי ההתפשטות הזו. וז"ש, ודא איהו מדידו

דבוצינא בהאי פטרא רומא ופותייהא, רומא, פירושו שיעור קומה המוגבלת לו"ק דחכמה ע"י הקו האמצעי. פותייהא, פירושו רוחב דהיינו חסדים מקו הימין. שהמאור הוא בסוד מעולפת, להתפשטות הזו של רום ורוחב. וז"ש, ברזא דנפיק מבוצינא אתפשטותא חדא, שהיא התפשטות הבאה ע"י הקו האמצעי המיוחד ימין ושמאל, ואז החכמה מקבלת ההתפשטות הזו, דאיהו רומא ופותייהא ש' אלפי זרתין לאתפשט בש' עלמין, דהיינו אלף זרתות בכל עולם. כי ש' עלמין, ה"ס ג' קוין שכל אחת בסוד מאה, שהוא חסדים הנמשכים מבינה סספירותיה בסוד מאות. אלף זרתות שבהם, ה"ס חכמה המכונה אלף, זרתות, מורה על חכמה דשמאל, (כנ"ל באות כ"ח).

761

(דפו"י דף נ"ז ט"ג ע' ט"ד)

הסולם

קו המדה

ונודע שמלבד מציאות האור שיש בכל עולם ובכל נקודה, ובכל מדרגה, נבחן ג"כ מציאות האור היוצא מבין ב' נקודות או ב' קוין, או ב' עולמות, ולא עוד, אלא האור שבין הנקודות או בין הקוין, או העולמות, הוא יותר גלוי מהאור שבנקודות והקוין והעולמות עצמם, (כנ"ל אחרי אות ק"ח ובאות ק"ז) וע"כ במקום שהוהר רוצה לבאר שיעור האור הגלוי שבקוין או העולמות, הוא מראה על האור שבין הקוין או שבין העולמות. וז"ש, ובין עלמא ועלמא, תלת מאה אלף טפחים, ג' מאה ה"ס ג' קוין בחסדים המכונים מאה. אלף, ה"ס החכמה שבכל אחת מהם. טפחים, ה"ס החכמה שבימין. (כמ"ש לעיל אות כ"ח) וכלהו קיימי ופותייהא ברזא דבוצינא דקרדינותא, בוצינא דקרדינותא, ה"ס המסך דחירק שבקו האמצעי, שממנו בא שיעור הקומה, שה"ס המיעוט לו"ק דחכמה, הנקרא רום. וממנו בא היחוד עם קו הימין, שממשיך החסדים הנקראים רוחב. וקיימא האי בשית סטרין, אלין שית סטרין דעלמא, דהיינו שעומד בו"ק דחכמה, וחסד ג"ר דחכמה דכלהו קיימין, בהאי בוצינא באתפשטותא דא, שהו"ק דחכמה נמצאים, ע"י בוצינא דקרדינותא של ההתפשטות הזו על ידי הקו האמצעי. כנ"ל.

מז) והכא אתקשר קשרא וכו': וכאן נקשר, קשר אחד למטה, במלכות, וקשר אחד באמצע, בז"א, שהוא קו אמצעי. וקשר אחד למעלה, באו"א, אלו ג' קשרים מתקשרים במקום זה בהמאור. ונמצא המאור הזה עושה מדה בסוד למעלה ואמצע ולמטה.

תלת

מח) תלת פ קשרין אלין אתקשרין בבוצינא, וקיימא אלין תלתא בסטרא דאורכא, ואלין עבדין תלתא אחרנין, בסטרא פ דאורכא.

מט) אלין תלת קדמאי, קיימי גו משחתא, ק כל קשרא וקשרא, ר קאים במשחתא, שית מאה אלף עלמין, ושית זרתין, ושית טפחים. וכלהו קיימין בקיומא. ג) אשתכחו תלת קשרין קדמאי, דאינון תמני סרי ט מאה אלפי ה עלמין, ותמני סרי זרתין, ותמני סרי טפחים. ודא איהו רזא דבוצינא בסטרא דא. וכן גוונא דא קיימין תלת קשרין אחרנין.

נא) א וכלא קיימא ברעותא דמשחתא דבוצינא, דסלקא עד א"ס. משחתא דבוצינא אתפשטת מקשרין אלין, וסליק וקשיר כלא בקישורא חדא גו משחתא

חלופי גרסאות

פ ג"א קשרין (קראקא) ג"א קשירן (תינציא). צ ג"א דאחרא (דפיסים ראשונים) ג"א דאורחא (מיוקאטש). ק ג"א דעל (קראקא). ר ג"א קיים (קראקא). ש ה"ג הסלם ג"א ל"ג מאה (כל הדפוסים). ת ה"ג הסלם ג"א אמין (כל הדפוסים). א ג"א ודלא (דפיסים ראשונים).

קו המדה

הסולם

מאמר

הוא סוד המאור בצד הזה, שהוא ימין. וכן כעין זה עומדים ג' הקשרים האחרים שבצד השמאל הנ"ל.

נא) וכלא קיימא ברעותא זכר: והכל עומד ברצון המדה שהמאור מווד, העולה עד א"ס. מדת מדידות המאור מתפשטת מקשרים אלו, הנ"ל בדבור הסמוך, והיא עולה ומקשרת הכל בקשר אחד במדת מדידת המאור, בשלימות אחת. וחודרת ההתפשטות ומקיימת את הרום והעגול והרבוע ועולה וקושרת למעלה קשר אחד. לאחר כך, יורדת וקושרת למטה קשר אחד, ומקיימת את הכל.

פירוש. בוצינא. הוא הקו האמצעי המתבאר כאן מאות ל"ט עד כאן. משחתא דבוצינא, היינו כל המדידות שהקו האמצעי עושה כמ"ש עד כאן. וז"ש, משחתא דבוצינא אתפשטת מקשרין אלו, שכל המדות שעושה. נכללות בג' קשרים הנ"ל דא"א וז"א ומלכות. ופליק, שהקו האמצעי עולה עם כל התפשטות המדות שעשה וקשיר כלא בקשורא חדא גו משחתא בשלימו חדא, שקושר בקשר אחד כל המדות, ונכללים כולם בקשר הזה. שהוא קשר דז"א. בשלמות אחת. ואח"כ אתהדרת אתפשטותא שכל התפשטות המדות שעשה, וקיים גו רומא ועגולא ורבעא, דהיינו שקיים כל אלו המדות ברום ועגול ובמרוכב כנ"ל. הנה כל ההתפשטות הזו חוזרת ופליק וקשיר לעילא באו"א חד קשרא, שקושר כל המדות שבהתפשטות לקשר אחד באו"א. לבתר

מח) תלת קשרין אלין זכר: ג' קשרים אלו מתקשרים בהמאור, ועומדים ג' אלו בסוד האורך, שה"ס חכמה, להשפיע אל המלכות. הם עושים ג' קשרים אחרים בבחינת האורך. שהראשונים הם בצד ימין, והשניים הם בצד שמאל.

מט) אלין תלת קדמאי זכר: אלו ג' הקשרים הראשונים, עומדים במדה, כל קשר וקשר עומד במדת שש מאות אלף עולמות ושש זרתות, וששה טפחים. וכולם נמצאים בקיום.

פירוש. הקשר העליון שהוא מאו"א המאיר לישו"ט, מאיר בסוד שש מאות אלף עולמות, שש, ה"ס ו"ק חג"ת נה"י. מאות, מצד החסדים, אלף מצד החכמה. והקשר התחתון, שהוא מלכות, מאיר בסוד ו"ק דחכמה דשמאל הנקראים זרתות, שהם שש זרתות. והקשר האמצעי שהוא מז"א, מאיר בסוד ו"ק דחכמה דימין, שהם ששה טפחים. ומתוך שג' קשרים אלו נכללים זה מזה, ע"כ ישנן כל ג' המדות בכל קשר וקשר. וז"ש אלין תלת קדמאי זכר, שג' הקשרים הראשונים, כל קשרא וקשרא קאים במשחתא, שית מאה אלף עלמין ושית זרתין ושית טפחים. דהיינו כשום שכלולים זה בזה, ויש בכל אחד מהם, ג' המדות האלו.

ג) אשתכחו תלת קשרין זכר: נמצאים ג' הקשרים הראשונים, שהם ביחוד י"ח מאה אלף עולמות, וי"ח זרתות, וי"ח טפחים. וזה (דפו"י דף ג"ו ט"ד) 762

בשלימו חדא. אתהדרת אתפשטותא, וקיים גו רומא ועיגולא ג ורבוועא, וסליק וקשיר לעילא חד קשרא. לבתר נחית וקשיר ג לתתא קשרא חדא, וקיים כלא. (גב) אשתכח רזא דבוצינא, בכל הני קשרין, ד ובכל הני מדידין, משחתא חדא, וקשרא חדא. וההוא קשרא כד סלקא וקשיר חד קשרא, עביד משחתא, וקאים בקיומא, ונעיץ נעיצו דמהימנותא. כד נחית וקשיר חד קשרא עביד משחתא וקאים בקיומא ונעיץ נעיצו דמהימנותא.

(גג) רבוועא קיימא על עיגולא, ועיגולא על אורכא, ואורכא על עומקא, ועומקא על רומא, ה ורומא על פותיא. וכלא ברזא דבוצינא, למיעבד מדידו. (גד) קיימא בוצינא, ואהדר לאתפשטא כמלקדמין, כד קשיר קיומא זמנא חדא איהו מעולפת, בזמן דאיהי מעולפת, כדין רשים ו כל גוונין באינן

חלופי גרסאות

ב גיא ורבוועו (דמוסיס ראשוניס). ג גיא מוסיף לתתא חד (קראקא). ד גיא בכל (דמוסיס ראשוניס). ה גיא ל"ג ורומא על פותיא (קראקא). ו גיא ל"ג כל גוונין (קראקא).

קו המדה

הסולם

מאמר

דבינה למלכות. והוא משום שכלולים זה בזה.

(גג) רבוועא קיימא על זכר: הרבוע עומד ומתקיים על העגול, כי מהעגול שהוא הראש, והוא אריא נמשך הגוף וישויות שמדתם ברבוע. ועגולא על אורכא. שהעגול שהוא אריא עומד על שיעור האורך, דהיינו החכמה, שמתגלה ממנו. והאורך על העומק, כי כפי שיעור החסרון שיש בהעומק, כך שיעור גילוי החכמה שמתגלה בהאורך. והעומק על הרום, כי אין העומק מתתקן בחכמה שהיט האורך, אלא בחכמה מתוקנת דקו אמצעי, בבחינת ויק דחכמה, שהוא נקרא רוס, או קומה. והרום על הרוחב, שהחכמה שהיט רוס אין לה קיום זולת בהתלבשותה בחסדים, הנקראים רוחב. והכל הוא בסוד המאור, שיעשה מדירות על הדרך הזה.

(גד) קיימא בוצינא ואהדר וכו': המאור קם וחזר להתפשט, והוא מעולפת כבראשונה כשקשר קיום בפעם אחת (כנ"ל באות מ"ו). בזמן שהוא מעולף, אז רושם כל הגוונים במקומות האלו שהם נראים, לבן, אדום, ירוק, ושחור. ואלו הם ד' צבעים שהתקין המאור והאיר באור הנתקע ויוצא. וזה הוא מעולפת ספירים, ספירים המאירים.

פירוש מבאר כאן לפנינו סוד הרבוע הנוהג במדירות הגוף, שהיט ימין ושמאל פנים ואחור. שהימין הוא חסד, והשמאל הוא גבורה, והפנים

לבתר נחית וקשיר לתתא במלכות. קשרא חדא, דהיינו שקושר כל המדות שעשה. בקשר אחד במלכות. וקיים כלא, כי במלכות הוא מקום הגילוי, המקיים את הכל. ונמצא שהתפשטות כל מדותיו שעשה הקו האמצעי, נקשר בג' מקומות. באריא, ובזיא, ובמלכות. שזה מורה על היחוד כמו שמבאר והולך.

(גב) אשתכח רזא דבוצינא וכו': נמצא סודר המאור, שהוא הקו האמצעי, בכל אלו הקשרים ובכל אלו המדידות שעשה. הוא מדה אחת וקשר אחד. והקשר הוא כשעולה ועושה קשר אחד, הוא עושה מדה. ועומד בקיום, ונעיץ נעיצת האמונה. שהיא המלכות. דהיינו שנתקע את המלכות בישויות.

פירוש. כיון שנתבאר, שכל הקשרים והמדות נכללו בקשר אחד באריא, וכן בזיא וכן במלכות. נמצא שכל הקשרים שבאריא זיא ומלכות שוים זה לזה, כי בכל קשר נכלל הכל. וז"ש, אשתכח רזא דבוצינא בכל הני קשרין ובכל הני מדידין, משחתא חדא וקשרא חדא, כי בכל קשר נכללו כל הקשרים וכל המדות איכ צורת כולם שוות. וההוא קשרא, כד סלקא וקשיר חד קשרא כשהקשר הכללי הזה עולה ועושה קשר אחד. עביד משחתא, באריא, וקאים בקיומא בזיא, ונעיץ נעיצו דמהימנותא במלכות. כלומר, בכל קשר שעושה, יש בו תקון המשחתא מאריא, והקיום לזיא, והחיזוק במותין

אתרין דאתחזיין, חירור וסומק וירוק ואוכם. ואלין אינון ז ארבע גוונים, ה דאתקינת בוצינא, ואנהירת ס בנהירא דנעיין ונפקא, ודא הוא מעולפת ספירים, ספירים . דנהירין.

נה) אהדרת בוצינא ואתפשטת כמלקדמין, ונטה קו ועביד מדה. ומדיד אלף לסטר דא, ואלף לסטר דא, ז וכן לארבע סטרין. לקבל קיומא ס דאתון יהיה, דאינון ד' אתון. אתפשטת ז בוצינא, ומדיד גו גוונים לקיומא, בנציצו, לאורכא ולרומא ולעומקא ולפתייא. נציצו דימינא ס בגוון חירור, ברזא דבוצינא במשחתא.

חלופי גרסאות

ז נ"א גוונים ארבע (דסיסים ראשונים). ח נ"א דאתקיננו בוצינא ואנהירו בנהירא דנעיין (חינציא בסוגריים). ט נ"א בבהירו (חינציא). י נ"א דנהירין (קראקא). כ נ"א אחורת (קראקא). ל נ"א לארבעה וליג וכן (קראקא). מ נ"א ואתון (חינציא). נ נ"א ליג בוצינא (קראקא). ס נ"א דגוון וליג חירור (קראקא).

קו המדה

הסולם

מאמר

האור גורמים יציאת ד' גוונים כמבואר לעיל וז"ש ודא הוא מעולפת ספירים, שפירוש. הספירים המאירים. דהיינו אחר יציאת הקו האמצעי, שמיחדו עם הימין, או הם מאירים.

ההפנים הם תפארת, והאחור, הוא מלכות. והנה (מאות מ"ה עד אות נ"ג) ביאר הימין של הרבוע דגופא, שהוא חסד. ועתה (באות נ"ד), מבאר הקו השמאל, שהוא גבורה, וכבר נתבאר לעיל (באות מ"ט) שעם יציאת החכמה בלי חסדים נעשה המאור בבחינת מעולף מטעם שהחכמה אינה יכולה להאיר בלי חסדים. שזהו הארת קו השמאל, ומובא שם (באות מ"ט) מטעם התכללות השמאל בימין. וכאן ביציאת הקו השמאל עצמו חוזר ומבאר סוד המעולפת הזה. וז"ש, קיומא בוצינא ואהדר לאתפשטא, שאחר שנתפשט לקו ימין, קם וחזר להתפשט לקו שמאל, כמלקדמין, כד קשיר קיומא זמנא חדא, איהו מעולפת, ונעשה מעולפת כבדראשונה כשקשר פעם אחת (כנ"ל אות מ"ו) בזמן דאיהו מעולפת כדין רשום כל גוונים באינון אתרין דאתחזיין, כי שורש הגוונים הוא הקו השמאל, שהוא הזמן שהיא מעולפת. כי עם יציאת הקו השמאל נעשית מחלוקת בין ימין לשמאל, ואז ניכר הגוון האדום שבקו השמאל, וכיון שהשמאל היא אדום, נעשה הכר בימין שהוא לבן בלי גוון. ואח"כ מסבה שהיא מעולפת בא הקו האמצעי, שהוא ירוק ומיחדו עם הימין. וכשהשמאל מתפשט אל המלכות, נעשה בה גוון אוכם. הרי שהשמאל הוא הגורם ליציאת כל גוון במקומו. וז"ש, כדין רשום כל גוונים וכו', ואנהירת בנהירא דנעיין ונפקא. כי הארת השמאל, שהיא מעולפת והיא חשך, נבחן שהאור דשמאל נתקע שם, ואח"כ ע"י הקו האמצעי מתגלה ויוצא. ונעיצת האור ויציאת

נה) אהדרת בוצינא ואתפשטת וכו' : וחזר המאור ונתפשט כמקודם, ונטה קו ועשה מדה. ומדד אלף לצד זה ואלף לצד זה, וכן לד' צדדים. כנגד קיום האותיות הוי"ה, שהם ד' אותיות. נתפשט המאור, ומדד בגוונים לקיום, בהתנוצצות, לאורך לרום לעומק ולרוחב. התנוצצות הימין, שהיא בגוון לבן היא בסוד המאור במדה שלו. פירוש. עתה מבאר הקו האמצעי שבגוף, שהוא תפארת. וז"ש, אהדרת בוצינא ואתפשט כמלקדמין, דהיינו אחר שגמר הקו השמאל חזר המאור ונתפשט כמקודם. ונפח ק"ו ועביד מד"ה, דהיינו שנתפשט בסוד הקו האמצעי, שנקרא קו המדה. וז"ש, ומדיד אלף לסטר דא, ואלף לסטר דא וכן לד' סטרין, כי קו המדה מיחד השמאל עם הימין, ואז חוזרת החכמה שבשמאל להאיר, המכונה אלף. ומאירה בכל ד' הצדדים, שהם חסד וגבורה ות"ת ומלכות. המכונים ימין ושמאל מזרח ומערב. לקבל קיומא דאתון הוי"ה וכו', שה"ס ד' אותיות הוי"ה. אתפשטת בוצינא ומדיד גו גוונים לקיומא בנציצו, לאורכא ולרומא ולעומקא ולפתייא. והמאור מתפשט ומודד לכל הצדדים בהתפשטות הגוונים, שהם, לאורך, שה"ס חכמה ולרום, שה"ס חכמה המוגבלת מג"ר ע"י הקו

שבע מאה אלף עלמין, ושית מאה ותליסר זרתין. וכן בכל אינון סטרין,
 ׀ בכל אינון גוונין.

(נו) כד מדידו דההוא גוון אוכם, דקיימא בגריעותא, לאתחברא בגוון
 חיור, וכד מתחברן אלין תרין גוונין כחדא, כדין אינון דמשחתא חדא.
 אשתכחו אלין גוונין ׀ במדידו דמשחתא, לארבעה סטרין דגוונין, תמניא
 (נו) כההוא פשיטו דגוונין, קיימאן במדידו לאורכא, לעילא, ותתא,

חלופי גרסאות

ע ג"א דכל (וינציא בסיגריים). ׀ ג"א מדידו (קראקא).

קו המדה

צבעים מתחברים יחד, אז הם מדה אחת.
 ונמצאים אלו הצבעים במדידת המדה לארבעה
 צדדים של הצבעים, שהם חגת"ם, כ"ח אלף
 עלמין, ואלף ומאתים ואלף ומאתים מצד זה
 ומצד זה, וי"ב זרתות.

פירוש. אחר שביאר ההתפשטות של ג'
 קוין שבגוף שהם חג"ת, מבאר עתה את
 המלכות, הנבנה לצבע שחור, ונדוע שהמלכות
 לית לה מגרמה ולא מידי, והיא משתוקקת
 לחסדים של הו"א, וז"ש, כד מדידו דההוא
 גוון אוכם, שהיא המלכות דקיימא
 בגריעותא, שהיא נמצאת בחסדון, ואין לה
 משלה כלום, לאתחברא בגוון חיור,
 שמשתוקקת להתחבר בת"ת שהיא בשליטת
 הימין שהוא לבן (כנ"ל באות ג"ה) דהיינו
 חסדים. וכד מתחברן אלין תרין גוונין
 כחדא, שהם ת"ת ומלכות, שהם לבן ושחור,
 כדין אינון משחתא חדא, שנעשו שניהם
 נדה אחת, ושניהם הם כמדת הת"ת. אשתכחו
 אלין גוונין, נמצאים אלו הגוונים, שהם ת"ת
 ומלכות, במדידו דמשחתא לד' סטרין
 דגוונין, שהם חו"ג תו"מ, כ"ח אלף עלמין,
 דהיינו כמדת הת"ת, שהיא שבע מאות אלף
 עולמות לצד אחד (כנ"ל בדבור הסמוך) נמצא.
 שלד' צדדים הם כ"ח אלף עולמות, ואלף
 ומאתן ואלף ומאתן מהאי סטרא ומהאי
 סטרא, דהיינו ב' פעמים אלף ומאתן, לד'
 צדדים, שהם כנגד ת"ר זרתות שהם בתפארת
 (כנ"ל בדבור הסמוך) וד' פעמים ת"ר הם
 ב' פעמים אלף ומאתים. וזרטיסר זרתין,
 שה"ס י"ב בחינות הנעשות בסוד התכללות
 ג' קוין זכ"ו בחגת"ם, והיחוד הזה דייב אינו
 נכפל לד' פעמים, להיותו כולל כל ד' סטרא.
 וע"כ נכפלו רק ת"ר זרתין לד"פ, וי"ג זרתות
 שבת"ת

הסולם

מאמר

הקו האמצעי, ולעומקא, שה"ס מדת החסרון
 שבו, ולרוחב, שה"ס חסדים. כמ"ש לעיל.
 נציצו דימינא בגוון חיור ברזא דבוצינא
 כמשחתא, שגוון לבן שהוא התנוצצות הימין.
 הוא בסוד המאור במדה שלו. כלומר, אע"פ
 שכל ד' הגוונין מאירים בו כנ"ל, עכ"ז
 השליטה היא לימין שה"ס גוון לבן.

(נו) כההוא פשיטו דגוונין וכו': כמו
 ההתפשטות ההיא של הגוונים, הנ"ל, כן עומדים
 במדידה לאורך, למעלה, ולמטה, שבע מאות
 אלף עולמות, ותרטי"ג זרתות. וכן בכל הצדדים
 בכל אלו הגוונים.

פירוש. לעיל ביאר את ההתפשטות לד'
 צדדים שהם צפון דרום מזרח מערב, שה"ס
 חסד גבורה ת"ת ומלכות. וכאן מבאר
 ההתפשטות גם למעלה ולמטה, שהם נצח והוד.
 וז"ש, כההוא פשיטו דגוונין קיימאן
 במדידו לאורכא, כמו שנתבאר בהתפשטות
 הגוונים לד' צדדים כן עומדים במדידה לאורך,
 שה"ס החכמה, גם לעילא ותתא, שהם נצח
 והוד, ושיעוד החכמה הוא שבע מאה אלף
 עלמין, שבע היינו חג"ת נהי"מ דחכמה.
 החסדים מג"ך דחכמה, ובסוד החסדים הם
 מאה, ובסוד החכמה הם אלף. ובהם מאירות,
 תרי"ג זרתין, זרתין ה"ס חכמה דשמאל,
 הפועלים בסוד ו"ק שהם חג"ת נהי"מ דחסדים
 המלבישים אותם, וע"כ הם בסוד מאות.
 והתכללות ג' הקוין שבהם בד' צדדים חו"ג
 תו"מ, הם י"ב זרתין, ועם הכולל הם י"ג
 זרתין, ומדידה זו אינה דוקא בנצח והוד,
 אלא, וכן בכל אינון סטרין, בכל אינון
 גוונין דהיינו גם בחגת"ם.

(נו) כד מדידו דההוא וכו': כשהמדידה
 של אותו צבע שחור, העומדת בחסרון,
 ומשתוקקת להתחבר בצבע לבן, וכשאלו ב'

ועשרין אלף עלמין, ואלף ומאתן ואלף ומאתן, מהאי סטרא ומהאי סטרא, ותריסר זרתין.

א/נח) עד הכא פשיטו ז דרזא דבוצינא לעילא, במדידו ככל ק סטריין, לאורכא ופותיאי, לעומקא ורומא. בהני ארבע, קיימין כל משחתין, ר ברזא דבוצינא, ט ואתקנא לקיימא תדיר בקיומא, גו רעותא, ואתפשטותא זלכא, ומוחא, ורוחא. מאן ה דבעי למיעבד מדידו בשיעורא דא, ולנטלא בוצינא דקרדינותא בידיה, ולא תפשטא ביה א בכל הני סטריין, ועביד משחתא דא. זכאה חולקיה, דכל רו * לא אניס ליה, וכל מלה דחכמתא עילאה לא יסתלק מניה. עד הכא קיימא בוצינא ברזא דחכמתא עילאה.

ב/נה) ב אלין דקיימין בבוצינא דקרדינותא, אינון שבע עשרה קשרין. באלין י"ז קשרין, ג קיימא רזא דמשחתא, ולנטלא מטלנין, ואתפשטותא דבוצינא, בין קשרא וקשרא, לסטרא דא ולסטרא דא. וכלהו שבסרי קשרי, כלהו קיימין בכל משחתין, דאורכא ופותיאי ועומקא ורומא. מקשרא דא לקשרא דא, קיימין כלהו רזין בכל משחתין. ט) ואינון קשרין תליסר, וכל אינון אחרנין, כלהו קיימין בכללא

חלופי גרסאות

ג נ"א דרוח (קראקא). ק נ"א סטרוי (חינצ'א). ר נ"א דרזא (חינצ'א בסוגריים). ש נ"א ואתקנת (קראקא). וו נ"א בעי (קראקא). א נ"א כל (קראקא). ב נ"א מוסיף אלין קשרין עלאין (דפיסים ראשונים). ג נ"א קיימין (קראקא). ד נ"א דמשחתין (קראקא). ז נ"א דמשחתן (חינצ'א).

מאמר

הסולם

קו המדה

עשר קשרים. בי"ז הקשרים האלו, עומד סוד המדה, ולנסוע מסעות, והתפשטות הארת המאור שבין קשר לקשר, לצד זה ולצד זה. וכל י"ז הקשרים, כולם עומדים בסוד המדות של האורך והרוחב והעומק והרום. מקשר זה לקשר זה עומדים כל הסודות שבסוד המדידות. פירוש. אחר שביאר כל המדידות הנהוגות בג' קוי ישסרית מאות כ"ד עד כאן, מבאר עתה המדידות הנהוגות בז"א, ונודע שהדינים מתחילים מז"א ולמטה, ולא למעלה מז"א. ח"ש, אלין דקיימין בבוצינא דקרדינותא, אלו הנמצאים באותם הדינים של בוצינא דקרדינותא, שה"ס ז"א שבו נאחזים הדינים, אינון שבע עשרה קשרין, שה"ס י"ב בחינות של התכללות ג' קוין בחו"ג תו"מ, שעם הכלל הם י"ג. ועוד ד' קשרים כנגד ד' איתיות שם הוי"ה, כמו שמבאר לפנינו בדבור הסמוך. באלו י"ז קשרין קיימא רזא דמשחתא וכר'. שכל המדידות שנתבארו לעיל נוהגות באלו י"ז קשרים וכר'. ט) ואינון קשרין תליסר וכר' : ומפרש.

שבת"ת אינון נכפלות אלא שהן י"ב זרתות בשניהם. ומה שאינו אומר י"ג זרתות, כמ"ש בתפארת, הוא, כי י"ב וי"ג הם אותו הדבר, כי עקרו הוא י"ב, ועם הכולל הוא י"ג. א/נח) עד הכא פשיטו וכר' : עד כאן נחבארה התפשטות סוד המאור למעלה במדידה בכל הצדדים, לאורך ולרוחב, לעומק ורום. באלו ארבע נמצאות כל המרידות בסוד המאור, ונתתקן להמצא תמיד בקיום, בתוך הרצון, ובהתפשטות הלב, והמוח, והרוח. מי שרוצה לעשות מדידה בשיעור הזה, ולקחת את הניצוץ הקשה בידו, ולהתפשט בו בכל אלו הצדדים ועושה המדה הזו, אשרי חלקו, שכל רו לא נכחד ממנו, וכל דבר החכמה העליונה לא יסתלק ממנו. עד כאן עומד המאור בסוד החכמה העליונה, דהיינו שנתבארו עד כאן, המדידות של מדרגת ישו"ת, המקבילים לחכמה עליונה, שהיא או"א. ב/נח) אלין דקיימין בבוצינא וכר' : עתה מבאר המדידות שבז"א, אלו העומדים בסוד הניצוץ הקשה, דהיינו ז"א, הם שבעה (דפריי דף נ"ז ט"ד *) דף ג"ח ט"א

ה חדא, וכלהו ברזא : חדא, לקביל ארבע אלין דקאמרין, ולקביל ארבע גוונין, ולקביל רזא דארבע אתוון.

(ס) מכאן ולהלאה אתפשט בוצינא, וקיימין קשרין אחרנין בבוצינא, למיעבד משחתין אחרנין, ברזא דתלת שמהן. ומנייהו קיימין ב' שמהן לבוצינא גו משחתא. ואינון תלת שמהן דקאמרן, אינון יהוה אלהינו יהוה. אשתארו תרין שמהן לבוצינא, ואינון יהוה אלהינו.

(סא) השתא בבוצינא דא, איהו משחתא דלא עמיק גו עומקא, וקיימא רז דא באמצעייתא. השתא בוצינא : דההיא מעולפת, אתפשטת בתלת סטרי דרזא, למעבד " משחתא. הכא קיימא בוצינא ואתתקנת. בגין דהכא איהו משחתא אחרא, בר מאינון משחתין.

(סב) תיקונא דבוצינא דאתתקנת, עד " לא אתפשטת, אתתקנת מגו טמירו דא"ס, סלקא ונחתא, ואתגניז ביה מה דאתגניז, ופשיט . לה, תלת

חלופי גרסאות

ה ג"א דא (חיניצא בסוגריים). ו ג"א דא (חיניצא בסוגריים). ז ה"ג בדפוס מונקאטש כמרוכבים ג"א איהו (דפוסים ראשונים). ח ג"א משחתין (דפוסים ראשונים). ט ג"א דלא אתפשטא אתקנת (קראקא). י ג"א בה (חיניצא בסוגריים).

קו המדה

הסולם

מאמר

(סא) השתא בבוצינא דא וכו' : עתה במאור הזה, דהיינו בז"א, שהוא הקו האמצעי, הוא מדה שאינה עמוקה בעומק, כי החסרון שהיה בעומק נתמלא ע"י מדת הרום שבקו האמצעי (כנ"ל באות נ"ג) ועומד סוד זה בהאמצעי, דהיינו בקו האמצעי. עתה המאור של אותה מעולפת דהיינו קו השמאל, שהוא חכמה בלי חסדים, וע"כ היא מעולפת, ואינו יכול להאיר (כנ"ל אות מ"ו) ועתה ע"י הקו האמצעי, נתפשט בג' צדדי הסוד, דהיינו בג' קוין, כדי לעשות מדה. כאן בקו האמצעי, עומד המאור ומתתקן, משום שכאן ישנה מדה אחרת, מלבד אלו המדות שבב' קוין, ימין ושמאל. כי בקו האמצעי יש מסך דחירק שהמסך הזה מתקן את המאור בהתכללות ימין ושמאל (כנ"ל בפלפ"ס אות ל"ח).

(סב) תקונא דבוצינא דאתתקנת וכו' : התקון של המאור שנתתקן מטרם שנתפשט, דהיינו תקון קו שמאל, שהוא מעולפת ואינו מתפשט, נתתקן מתוך הנסתר שבא"ס, שהוא חכמה סתימאה דא"א, הוא צילה, דהיינו שישטרית מתחבר בא"א עלאין ועולה לחכמה סתימאה דא"א, ויורד, שישטרית יורד למקומו לקו שמאל, ונגבו בו מה שנגבו, דהיינו שנעשה מעולף שאינו יכול להאיר. ואח"כ הוא פושט אותה

שייז קטרים הם י"ג הקשרים האלו, דהיינו י"ב בחינות מהתכללות ג' קוין בחו"ג תו"מ עם הכולל. וכל אלו האחרים, דהיינו ד' הקשרים הנוספים על י"ג, כולם עומדים בכלל אחד, וכולם בסוד אחד כנגד ארבעה אלו שאמרנו דהיינו ד' סטרין, וכנגד, ד' גוונים, שהם לבן אדום ירוק שחור. וכנגד הסוד של ד' אותיות הוי"ה.

(ס) מכאן ולהלאה אתפשט וכו' : מכאן ולהלאה מתפשט המאור, ונמצאים קשרים אחרים בהמאור לעשות מדות אחרות בסוד ג' שמות, שבי' שמות מהם עומדים למדידה אל המאור. ואלו ג' שמות שאמרנו הם, הויה אלקינו הוי"ה, שה"ס אר"א וישטרית ח"א. נשאר ב' שמות להמאור שהם הויה אלקינו. פירוש, שג' שמות הויה אלקינו הויה, ה"ס אר"א וישטרית וז"א, ושם הויה הראשון שה"ס אר"א, אינו עומד למדידה, כי באר"א לא שייך שיעור ומדידה, להיותם בחסדים מכוסים. (כנ"ל באות ז') וע"כ רק ז"א שנקרא הוי"ה וישטרית שנקרא אלקינו, הם עומדים בשיעור ומדידה. וז"ש, ומנייהו קיימין ב' שמהן לבוצינא גו משחתא וכו'. שהם הוי"ה אלקינו, אבל הוי"ה הא', אינו עומד לשיעור ולמדידה.

ארגונין ביה אתחזיין, ואינן הוו תיקונא לאתפשטא, ולמיעבד משחתא.
 (סג) אתתקנת בגניזו דגניז, בגוון אחרא. למיעבד שפירו ותיקונא
 דאדם. לאתקנא גו משחתא, כשפירו, בתיקונא, לאתחפייא מה דטמיר לגו.
 (סד) שארי בוצינא לאתפשטא, ואתעביד חד קשרא לעילא, ההוא
 קשרא אסתלק גו ההיא אתפשטותא, מגו דההוא מעולפת. כד שארי
 ואתפשטת, קשיר קשרא חדא, וההוא קשרא אלף אמין ביה. מההוא קשרא
 ואתפשטת בוצינא חד זרתא ופלגא, ומדיד מדידו לאורכא, אלף ושית
 מאה עלמין.

(סה) ההוא אורכא, קשרא מכאן, וקשרא מכאן. ונטיל ההוא אורכא, גו
 ההוא טמירו דאין סוף, עד דמטו לחד מגדלא דפרחא באוירא. כיון דמטא
 התם, אתפשטת בוצינא, וקיימא לאנחא ההוא משחתא, בקשירו דא, ואתעבידת

חלופי גרסאות

כ ג"א ועביד (ויצינא בסוגריים). ל ג"א והוה (דפוסים ראשונים). מ ה"ג הסלם ג"א ואתפשטת (כל הדפוסים).

מאמר

הסולם

קו המדה

אותה, דהיינו ע"י הקו האמצעי, כנ"ל. ואז
 נראה בו ג' ארגמן, דהיינו שנעשה ג' קוין
 מצד הקו האמצעי שמראהו ארגמן, והם נעשו
 תקון להתפשט ולעשות מדה.

הקו השמאל שה"ס זרת אחת, והחלק השמאלי
 של הקו האמצעי, שהוא חצי זרת. ומודד
 מדידה לאורך, דהיינו לשפנע החכמה המכונה
 אורך, אלף ושש מאות עולמות. אלף להמשכת
 החכמה, ושש מאות להמשכת החסדים שהם
 בסוד מאת, ושש ה"ס חגיית נה"י.

(סה) ההוא אורכא קשרא וכ"י: האורך
 הוה יש לו קשר מכאן בקו ימין, וקשר מכאן
 בקו האמצעי, שבניהם הוא האורך. ואו"א.
 לוקח אותו האורך בתוך אותו הנסתר שבאין
 סוף, שהוא חכמה סתימאה דאיא הנקרא א"ס.
 עד שמגיעים למגדל אחד הפורח באויר, שהוא
 ישו"ת, שבהם נכנסת ויוצאת ה' באויר,
 עזה נבחן כמו שפורח באויר. כיון שהחכמה
 שמגעת שמה, לישו"ת, היא מתתקנת ע"י ג'
 קוין, שמחזילה מתפשט המאור בקו ימין, ששם
 נכנסת ה' באויר, והוא עומד להניח המדה
 ההיא, של החכמה דקו שמאל, בקשר הזה
 דקו ימין. כלומר, שכניסת ה' לאויר שבקו
 ימין היא הכנה ליציאת ה' מאויר שבקו
 שמאל (כנ"ל בפלפיה"ס אות י"ח) ונעשה שם
 מאור שאינו נודע, כי ע"י כניסת ה' לאויר
 מסתלקות ג"ר דישו"ת, וע"כ אינם נודעים.
 עד שנמרדת המדה ההיא של החכמה דקו
 שמאל, שהוא נגזו בתוך הגניזה, דהיינו שנעשה
 בחינת מעולפת, ביציאתו (כנ"ל אות מ"ו).
 אח"כ בא הקו האמצעי ומכה בו בקו שמאל,
 בסוד המסך דחירק שבו, ומגלה אותו לחוץ,
 על ידי שמיחדו בימין, (כנ"ל בפלפיה"ס אות
 ל"ח

(סג) אתתקנת כגניזו דגניז וכ"י:
 ונתתקו, ע"י הקו האמצעי, כגניזה שגזו, שהוא
 החכמה שנגנזה בקו השמאל, באפן אחר.
 דהיינו שלא כמקודם, שהיה בבחינת ג"ר
 דחכמה, אלא שנתתקן בבחינת ו"ק דחכמה. כדי
 לעשות היופי והתקון של האדם. דהיינו התקון
 של הו"יה במילוי אלפין, שהוא בחשבון אדם.
 להתתקן במדה, ביופי, בתקו, לכסות על מה
 שנסתר בפנים, דהיינו לכסות על ג"ר דחכמה
 ולגלות רק ו"ק דחכמה, שבוה תלוי כל יופי
 וכל תקון.

(סד) שארי בוצינא לאתפשטא וכ"י:
 מתחיל המאור להתפשט, ונעשה קשר אחד
 למעלה בקו ימין. הקשר הזה מסתלק מאותה
 ההתפשטות מחמת אותה מעולפת. כלומר,
 ביציאת קו שמאל, שה"ס מעולפת, נעשית
 מחלוקת בין ימין ושמאל, ונתבטל הקשר של
 ימין. כשמתחיל ומתפשט השמאל, ע"י הקו
 האמצעי המיחדו עם הימין, קושר קשר אחר.
 דהיינו הקשר של קו הימין, והקשר ההוא יש
 בו אלף אמות, שהוא חכמה המכונה, אלף,
 דהיינו מחמת התכללותו עם השמאל. מהקשר
 תהוא מתפשט המאור זרת אחת ומחצה, שה"ס
 (דפויי דף ג"ח ט"א) 768

בוצינא דלא אתידע, עד דאתמשח האי משחתא, דהאי אתגניז בגו ההוא גניזו. לבתר בטש ליה לבר, כד נפקא, אשתכח ביה אלף אלפין, וארבע מאות רבוא עלמין, וכמה רזין אחרנין, כלהו קיימין בהאי משחתא. (סו) לבתר אתפשטת מהאי אתר, ומדיד בריבועא חמש קשרין. וכל קשרא וקשרא, אית ביה חמש מאה אלף עלמין. כל קשרא וקשרא קיימא, ׀ ברזא דההוא גניזו. קשרא קדמאה שארי, ואתפשט בוצינא עד קשרא תניינא, בגו ריבועא אלף אמין. מהאי קשרא אתפשטת בוצינא עד קשרא תליתאה, אלף אמין אחרנין. מהאי קשרא עד קשרא רביעאה לעומקא, אלף אמין. מהאי קשרא לעומקא דלתתא, אלף אמין. אשתכחו אלין קשרין באלין משחתין תמניא אלף עלמין.

(סז) והכא במשחתא דא, אתעביד דא כורסייא למשחתא ׀ עילאה קדמיתא דקאמרן. והכא קיימא ואתיישבא משחתא קדמאה, דאתעביד בבוצינא לקיומא לאשראה בה. דא משחתא דאמצעיתא, ס דלאו * איהו גניזא ץ כקדמאה. (סח) בהאי משחתא דרזא דאדם דקאמרן, בוצינא קיימא ועביד משחתא בגו אתפשטותא דא, ף ועביד מדידו דקשרא דקיימא, דלא נטיל לעלמין. וקשרא

חלופי גרסאות

נ גי'א לי'ב מאות (קראקא). ס גי'א לי'ג ברזא (קראקא). ע גי'א לי'ג עלאה (קראקא). ס הי'ג דפוס חניציא בסוגריים גי'א דלגו (קראקא). ץ גי'א בקדמאת (קראקא). ף גי'א ומדיד (חניציא בסוגריים).

מאמר

הסולם

קו המדה

שהוא גבורה. בריבוע אלף אמות. מהקשר הזה מתפשט המאור עד הקשר הג', שהוא ת"ת. אלף אמה אחרות. מהקשר הזה עד הקשר הרביעי לעומק, שהוא נצח. אלף אמה. מהקשר הזה לעומק שלמטה, שהוא הוד, אלף אמה. נמצאים הקשרים האלו שבחגית נ"ה. עם אלו המדות שבין קשר לקשר, תשע אלף אמה (כצ"ל, ול"ג תמניא אלף עלמין) דהיינו ה' אלף אמה שבה' קשרים עצמם, וד' אלף אמה שבין קשר לקשר.

(סז) והכא במשחתא דא וכר': וכאן במדה הזו, הנ"ל שבה' קשרים דז"א, נעשה זה כסא למדה העליונה הראשונה שבישטות, שאמרנו, (המובאה לעיל באות ס"ה) וכאן עומדת ומתיישבת המדה הראשונה שבישטות, שנעשה בהמאור לקיום ולהשרות בה. כי ז"א מלביש ומגלה האורות דישטות. זו היא המדה של הקו האמצעי, דהיינו ז"א, שאין הוא גנוז כמו הראשון, שהוא ישטות.

(סח) בהאי משחתא דרזא וכר': במדה הזו של סוד אדם שאמרנו, שהי' ז"א שהוא הוי"ה

ל"ח) כשיוצא הקו השמאל ומתגלה לחוץ, דהיינו אחר שמתיחד עם הימין, נמצא בו אלף אלפים, שהי' חכמה השלמה, המכונה אלף. וארבע מאות רבוא עלמין. שהי' ד' ספירות חו"ג ותו"מ, שהם החסדים מגולים, המכונים מאות רבוא. וכמה סודות אחרים, שכולם עומדים במדה ההיא. וכל זה הוא בימין ושמאל דישטות, המכונים מגדל הפורח באויר.

(סו) לבתר אתפשטת מהאי וכר': לאח"כ, נתפשטו המוחין ממקום זה, שהוא ישטות ובאו לז"א, ומדד בריבוע, דהיינו בימין ושמאל ופנים ואחור שהם חו"ג חו"מ, חמשה קשרים, שהם בה' ספירות חגית נ"ה דז"א. וכל קשר וקשר יש בו חמש מאות אלף עולמות, שחמש מאות הי' חגית נ"ה דחסדים. הכלולים שחמש מאות מחגית נ"ה הנ"ל, ומאות הי' חסדים, בכל אחת מחגית נ"ה הנ"ל. ומאות הי' חסדים, ואלף הי' חכמה. כל קשר וקשר עומד בסוד הגנייה ההיא, דהיינו בחכמה הגנוזה שבקו שמאל, שהיא מכונה אלף אמה, ויש אלף אמה אלו בכל קשר וקשר הקשר הראשון מתחיל המאור ומתפשט מחסד, עד הקשר השני, (דפו"י דף ג"ח ט"א * ט"ב)

דא קיימא לתתא, ועביד בהאי קשרא משחתא, לההוא מדידו דקיימא בשפירו, ואתקין ומדיד משחתין, מגו רעו דגניו. ומשיך ההוא מדידו לתתא. (ט) וע"ד אחסין משה ירותא דאתכליל בגו רזא דאתמשכותא דא, דאתמשך לתתא. וע"ד אכליל גרמיה במשחתא דא, דהיא קיימא במשיכו דאמצעיתא. משחתא דא ר קיימא בקיומא, עד קיימא קדישא דקאמרן, ותמן אשתכחו משחתין ברזא דבוצינא, כמשחתא דלעילא.

(ע) מכאן ולהלאה אתפשטו ברזא דמהימנותא, לאשתכחא ולמהוי קיומא דכלא, לכל אינון רתיכין עילאין ותתאין.

(עא) עד כאן רזא דבוצינא, קו המדה, גו רזא דעלמא עילאה, לאשתכחא קיומא בכל אינון קיומין ורזין עילאין. זכאה חולקהון דצדיקא בעלמא דין ובעלמא דאתי, ו דאינון יכלי לאתדבקא ברזא דמאריהון כדקא חזי.

(עב) מכאן ולהלאה, שארי בוצינא לאתפשטא גו רזא דמהימנותא. וההוא פשיטו קדמאה דמשחתא, אגניו ואסתלק. אתנהיר ואתנציץ.

(עג) כלא מגו רזא ה דבוצינא, מההוא משחתא. אירא חדא נפקא

חלופי גרסאות

ר ג"א ל"ג מן קיימא עד קיימא (קראקא). ש ג"א ואינון ויכלי (דפוסים ראשונים). ה ג"א וא דבוצינא בההוא (קראקא).

מאמר

הסולם

קו המדה

(א) עד כאן רזא וכו': מאות ניח עד כאן. הוא סוד המאור שהוא קו המדה בסוד העולם העליון, שהוא ז"א. למצוא קיום בכל אלו הקיומים והסודות העליונים. אשרי חלקם של הצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא. שהם יכולים להדבק בסוד רבונם כראוי.

(ב) מכאן ולהלאה שארי וכו': מכאן ולהלאה, מתחיל המאור להתפשט בסוד האמונה. שהיא המלכות. ואותה התפשטות הראשונה של המדה, שהיא השמאל, נגזרת ונסתלקת. ואח"כ האיר והתנוצץ. ע"י הקו האמצעי. פירוש. אחר שביאר סוד המדידות בז"א, מתחיל כאן לבאר המדידות שבמלכות. ותחילה מבאר עיקר מציאות המלכות. ואומר שהיא בעיקר ב' מציאויות, א) וההוא פשיטו קדמאה דמשחתא, שהוא התפשטות קו השמאלי אל המלכות, אגניו ואסתלק, שהחכמה שבשמאל נגזרה ונסתלקה שאינה יכולה להאיר.

(ב) אתנהיר ואתנציץ, שאח"כ ע"י הקו האמצעי שיחד השמאל עם הימין חזר האיר והתנוצץ.

(ג) כלא מגו רזא וכו': הכל הוא מסוד הניצוץ, מאותה המדה. אירא אחד יוצא מתוך

הוי"ה במילוי אלפין שבג"י אדם, המאור עומד ועושה מדה בתוך ההתפשטות הזו, ועושה מדה של קשר הברית, שהוא יסוד, שאיני נוסע חשט לעולמ. וקשר זה עומד למטה מה' קשרים זג"ת נ"ה דז"א, ועושה בקשר הזה מדה לאותה המדידה העומדת ביופי. שה"ס המלכות. והתקין ומדר מידות מתוך הרצון הגנות, ומושר המדידה ההיא למטה אל המלכות.

(ט) וע"ד אחסין משה וכו': וע"כ הנחיל משה, שהוא ז"א, ירושה הנכללת בסוד המשכה הזו, הנ"ל, שנמשכת למטה. ביסוד. וע"כ כלל את עצמו במדה זו של קשר היסוד, שהיא עומדת בהמשכת הקו האמצעי שהוא ז"א. מדה זו נמצאת בקיום עד ברית קדש שאמרנו בדבור הסמוך, שהוא יסוד. ושם, ביסוד, נמצאים אותם המדות בסוד המאור, כמו המדות שלמעלה, שבז"א.

(ע) מכאן ולהלאה אתפשטו וכו': מכאן ולהלאה הם מתפשטים בסוד האמונה שהיא המלכות, להמצא בה, ולהיות קיום הכל, לכל אלו המרכבות, העליונות והתחתונות. כי במלכות היא מקום הגילוי אל החכמה המקיימות כל המרכבות.

מגו בוצינא. וההוא אירא סלקא ונחתא, ועביד חד פשיטו אחרא, משנייא
 מקדמאה, וההוא פשיטו איהו דנפקא מגו ההוא אירא.
 (עד) ברזא דבוצינא דקיימא ולא קיימא, נפקא חד פשיטו דההוא
 בוצינא, דנפקא, ומשיך לאתעטרא לתתא ההוא משחתא. בגין דהכא לתתא,
 קיימא משחתא לאתעטרא ולא תקיימא.
 (עה) בוצינא נפקא ואתפשטת, ברזא דההוא אירא דנפקא, ומדיד מגו
 תלת מאה ושתינ וחמש גוונין, בסוספיתא דדהבא כספא נחשא ופרזלא.
 ונפקא מגו קשרא חדא, דקיימא לחברא בין עילא ותתא. וההוא קשרא אפיק
 כל גוונין, ברזא דמשחתא דשרביטא.

הסולם

קו המדה

מאמר

ומודד מתוך שלש מאה וששים וחמשה גוונים.
 בפסולת הזהב והכסף והנחשת והברזל. ומדה
 זו יוצאת מתוך קשר אחד, שהוא עומד לחבר
 בין מעלה ומטה, שהוא יסוד. והקשר ההוא
 מוציא כל הגוונים בסוד מרת השרביט. דהיינו
 המדה של היסוד, הנקרא שרביט.

מתוך הניצוץ. כי הניצוץ הי"ס הי' שנכנסה
 לאור ונעשה אור, שהי"ס קו ימין. והאור
 ההוא עולה ויורד, ועושה התפשטות אחת
 אחת משונה מן הראשונה, דהיינו התפשטות
 קו שמאל, וההתפשטות ההיא, היא היוצאת
 מתוך האור, כלומר שההתפשטות הזו דשמאל,
 נעשית מתוך יציאת הי' מן האור. וחדר האור
 להיות אור. ונמצא שלולא כניסת הניצוץ בתוך
 האור, שעושה הקו הימני, לא היתה מציאות
 הקו השמאל, שהיא יציאת הי' מן האור. הרי
 שהכל הוא מסוד הניצוץ. והי"ס שהניצוץ מכה
 בכל הנטיעות של האורות, ואומר להם גדלו
 (כנ"ל אות י"ט).

פירוש. קו ימין נקרא רמ"ח מ"ע וקו
 שמאל נקרא שס"ה ל"ת. וי"ש בוצינא נפקא
 וכי שהי' יוצאת מאור, ומדיד מגו שס"ה
 גוונין, שהוא קו שמאל, והפסולת דקו שמאל,
 שהי"ס הדינים שבו, הנקראים פסולת הזהב,
 מבטלים כל הדינים דנוקבא מקו ימין ומקו
 אמצעי, שאי אפשר שתצא החכמה בקו שמאל
 מטרים שפסולת השמאל מבטלה דינים הללו.
 והדינים דקו ימין מחמת עלית הי' לאור,
 נקראים פסולת הכסף. וב' מיני הדינים שבקו
 האמצעי, שהם ממסך דמפתחא וממסך דמנעולא,
 (כנ"ל בפלפ"ס אות ל"ח) הנה הדינים דמפתחא
 נקראים פסולת נחשת, ודינים דמנעולא נקראים
 פסולת הברזל. כל אלו נבלעים ומתבטלים ע"י
 פסולת הזהב. וי"ש. ומדיד מגו שס"ה גוונין,
 שמודד הארת החכמה מקו שמאל שהי"ס שס"ה
 גוונין, בסוספיתא דדהבא כספא נחשא
 ופרזלא, שע"י שמודד בפסולת הזהב הוא מבטל
 הדינים הנקראים פסולת הכסף והנחשת והברזל
 כנ"ל. כי זולת זה לא היתה הארת השמאל
 יכולה להתגלות. וכח הביטול הזה שבפסולת
 השמאל, ונפקא מגו קשרא חדא דקיימא
 לחברא בין עילא ותתא. שכח הביטול הזה
 יוצא מיסוד, שהוא הקו האמצעי, המיוחד ז"א
 ומלכות שהי"ס למעלה ולמטה, וההוא קשרא
 אפיק כל גוונין, ברזא דמשחתא דשרביטא
 שהקו האמצעי הזה, שהוא יסוד, מוציא כל
 הגוונים, דהיינו יחוד כל הקוין, בסוד המדה
 של השרביט, שהי"ס היסוד הנקרא שרביט.

(עד) ברזא דבוצינא דקיימא וכי : בסוד
 הניצוץ, הנמצא ואינו נמצא, שהי"ס מסך
 דמנעולא, יוצאת התפשטות אחת של אותו
 הניצוץ, דהיינו התפשטות דקו ימין, של כניסת
 הי' באור, שבזה נמתקה המנעולא וקבלה
 צורת מפתחא, שהיא רחמים. שאח"כ היא
 יוצאת מאור, ומושך המדה ההיא של החכמה
 דקו שמאל, להתעטר למטה במלכות, משום
 שכאן למטה, במלכות, עומדת מרת החכמה
 להתעטר ולהתקיים, כי מקום גילוי החכמה
 היא במלכות. ואם לא היתה נמתקת המנעולא
 במפתחא, לא היתה מציאות ליציאת הקו
 שמאל, כי המנעולא אינה יוצאת מאור
 לעולם. (וענין מנעולא ומפתחא ע"י בהקדמת
 ספר הזהר דף מ"ז ד"ה גו. ובדף מ"ה ד"ה
 ההיא).

(עה) בוצינא נפקא ואתפשטת וכי :
 הניצוץ יוצא ומתפשט בסוד אותו האור היוצא.
 דהיינו בסוד הי' היוצאת מאור, והאור יצא.
 וחדר להיות אור. שהי"ס הארת הקו השמאל.

מחא

(עו) מהאי קשרא ולתתא, אתפרשן משחתין לכמה סטרין. וההוא פשיטו דנפק מגו ההוא קשרא, מחבר לון כחדא.

(עז) קשרא דא אתקשר לעילא, בההוא פשיטו דמשחתא עילאה דטמיר וגניז, ואתקיים בקיומיה דבוצינא דנהיר וקיים. * כולא אתקשר לתתא, בההוא נהורא דלא נהיר, דקיימא לאנהרא ברזא דמהימנותא, לאתחברא דא בדא. האי קשרא קאי בין עילא ותתא.

(עח) שבע אלפי עלמין, קיימין בנהירו דמשחתא, בההוא קשרא. האי קשרא נהיר באינון גוונין, לתתא, כגוונא דלעילא. אינון גוונין נהרין מגו ההוא קשרא, וקיימין כלהו במדידו דמשחתא, בההוא פשיטו דאתפשט, ואתקיימן כלהו בקיומא בשלימו לאתעטרא. האי פשיטו כד אתפשט ומדיד, כולא אתתקן לאתחברא דא בדא.

(עט) אתפשט פשיטו דנפקא מגו בוצינא, ועביד נ משחתא, לימינא ושמאלא, לעומקא ורומא, לאורכא ופותייה. משחתא קדמאה לימינא בההוא פשיטו. ההוא ד נפקא מגו קשרא ההוא דקאמרן. וההוא פשיטו איקרי בוצינא זעירא, וקיימא למשחתא דכמה שייפין, לחברא לון כחדא, ולקשרא לון

חלוסי גרסאות

א ג'א וכלא (קראקא). ב ג'א אית וקיימין (קראקא). ג ג'א מדידו (חינציא בסוגריים). ד ג'א נפקא מגו ההוא ול'ג קשרא (קראקא).

הסולם

מאמר

קו המדה

אלף. נמצאים בהארט המדה בקשר ההוא, שהוא יסוד כי הג'ר דחכמה נעלמים על ידו. הקשר ההוא מאיר בגוונים האלו למטה, במלכות, כמו שהם למעלה, בז"א, הגוונים האלו מאירים מתוך אותו הקשר, שהוא יסוד, ועומדים כולם במדידת המידה באותה ההתפשטות שנתפשטה במלכות, וכולם מתקיימים במלכות, בקיום בשלימות להתעטר. כי מקום גילוי החכמה אינו בשוט ספירה רק במלכות. ההתפשטות הזו שבמלכות, כשהיא מתפשטת ומורדת, נתתקן הכל כדי להתחבר זה בזה, כדי שז"א ומלכות יתחברו יחד. דהיינו, שאורות המלכות ישארו עט אורות ז"א.

(עו) מהאי קשרא ולתתא וכי: מהקשר הזה ולמטה, שהוא היסוד, מתחלקים המדות לכמה צדדים, ואותה ההתפשטות היוצאת מתוך אותו הקשר, שהוא היסוד, מחבר אותם יחד.

(עז) קשרא דא אתקשר וכי: הקשר הזה, יסוד, מתקשר למעלה באותה ההתפשטות של המדה העליונה הנסתר והגנוזה, שהיא או"א, המתקיימת בקיום הניצוץ המאיר וקיים. כלומר שאותו הניצוץ שנסתתר בהם (כנ"ל אות ט"ו) קיים בהם לעולם, כי ה' אינה יוצאת מאויר שלהם לעולם (כבווהר בראשית א' דף רנ"א ד"ה נחית) והכל נתקשר למטה באור שאינו מאיר, דהיינו בקו שמאל דישוטי' שמטרס שמתחיד עם קו ימין, אינו מאיר. שהוא עומד להאיר בסוד האמונה, שהיא המלכות, להתחבר זה בזה, דהיינו בסוד החיבור של ז"א ומלכות. הקשר הזה, שהוא יסוד, עומד בין מעלה שהוא ז"א, ומטה, שהוא מלכות. כלומר שהוא מחבר ז"א ומלכות.

(עט) אתפשט פשיטו דנפקא וכי: נתפשטה התפשטות היוצאת מתוך הניצוץ, ועושה מדה, לימין ושמאל לעומק ורום, לאורך ורוחב (ע"י ביאורם לעיל אות י"ד) המדה הראשונה, היא לימין בהתפשטות ההיא. אותה ההתפשטות היוצאת מתוך הקשר ההוא שאמרנו, שהוא יסוד. ואותה התפשטות נקראת המאור הקטן, שהוא המלכות, ועומדת למדה בשביל

(עח) שבע אלפי עלמין וכי: ז' אלף עולמות, שהם חגית נהי"מ דחכמה המכונה (דפו"י דף ג"ה ט"ב) 772

בקישורא חדא בההיא משחתא דלעילא, למהוי כלא ברזא דמשחתא חדא.
 פ) אתפשט ההוא פשיטו לימינא, ועביד משחתא. שארי גו עיגולא,
 ה מדיד אלף בההוא פשיטו. ההוא פשיטו מדיד בעיגולא, ועביד קשרא מההוא
 קשרא דלעילא, עד האי * פשיטו, תרי אלפי אמין, לסטר ימינא, ותרי אלפי
 אמין לסטר שמאלא, ותרי אלפי אמין לכל סטר.
 פא) עיגולא דשארי מדיד, ועביד קשרא כדקאמרן, בתחום תרי אלפי
 אמין, גו משחתא, מתפשט מגו נקודה דקיימא בין שאר חיילין, ומדיד תרי

חלופי גרסאות

ח ג'א ומדיד (דפוסים ראשונים). ו ג'א ל'ג לסטר ימינא (קראקא).

קו המדה

הסולם

מאמר

מודדת בצורת עגול, דהיינו ממטה למעלה, ועביד קשרא מההוא קשרא דלעילא, שעושה קשר בהתחלת ההמשכה, תיכף באותו הקשר שלמעלה, שהוא יסוד, שמקבלת ממנו, דהיינו שהיא עושה קשר שלא לקבל אלא בצורת עגול, שהוא מקשר ולמעלה, ובדרך זה היא ממשכת האור עד אותה ההתפשטות שלה, דהיינו שהאור יהיה מוגבל שלא להתפשט ממנה ולמטה, וע"כ נמדד האור המקובל באותו הדרך, תרי אלפי אמין לסטר ימינא ותרי אלפי אמין לסטר שמאלא, ותרי אלפי אמין לכל סטר. חכמה ובינה נקראים ב' אלפי אמין, וכיון שהאור מקובל בצורת עגול, נבחו, שאלו ב' אלפין אמין, נמדדים לה סביב סביב מכל צד, אבל למטה מתחום זה, דהיינו למטה ממקומה, אין האור מתפשט כלום. שז"ס תחום שבת.

פא) עיגולא דשארי מדיד וכו' : ומפרש. העגול שהתחיל למדוד, ועשה קשר והקשר העליון עד ההתפשטות עלה, כמו שאמרנו, בתחום אלפים אמה במדה, הנה התחום הזה מתפשט מתוך הנקודה העומדת בין שאר הצבאות, ומודד אלפים אמה לכל צד. מתחיל בעגול הוה, אלף ותת"ק ורתות ומחצה.

פירושו. המלכות ה"ס נקודה אמצעית. העומדת על המרכבה שלה שהיא ד' מלאכים מיכאל גבריאל אוריאל רפאל, (כנ"ל ב"ח בראשית אות ל"ח) ומפרש שאותו תחום של אלפים אמה לכל צד, מקבל הנקודה האמצעית העומדת על צבאותיה, שהם ד' מחנות של ד' מלאכים הנ"ל. וע"כ מתפשטים האלפים מסביב למקום הנקודה האמצעית, ולא למטה ממקומה, ומבחינה זו של המשכת אלפים אמה, אין הנקודה עומדת ממעל הצבאות שלה. אלא שהיא

כמה אברים, דהיינו ספירות, לחברם יחד, ולקשרם בקשר אחד באותה המדה שלמעלה, שבז"א, שיהיה הכל בסוד מדה אחת.

פ) אתפשט ההוא פשיטו וכו' : נתפשטה ההתפשטות ההיא, של המלכות, לימין, דהיינו בשליטת החסד עהווא בימין, ועשה מדה. מתחיל למדוד, בתוך עגול, ומחד אלף, דהיינו חכמה המכונה אלף, לאותה ההתפשטות. אותה התפשטות מודד בעגול, ועושה קשר מאותו הקשר שלמעלה, עהווא יסוד, עד ההתפשטות הזו, ומחשיך במדידתו, אלפים אמה לצד ימין, אלפים אמה לצד שמאל, ואלפים אמה לכל צד.

פירושו. כל המדידות, דהיינו ההמשכות, וההתפשטויות האורות שבמלכות, הם בצורת עגול, שפירושו, אור נקבה המשפעת רק ממנה ולמעלה, ולא ממנה ולמטה, כאור זכר. באופן שכל מי שהוא במקום המלכות אפשר שיקבל ממנה, אבל מי שהוא למטה ממקומה לא יוכל לקבל אף משהו מן האור. וכל המקובל אל המלכות הוא מיסוד, הנקרא קשר, כנ"ל בדבור הסמוך, ותיכף כשרק מתחילה המלכות למדוד מן הקשר הזה, היא מודדת בצורת עגול, דהיינו בצורה שהאור יאיר רק ממטה למעלה.

ח"ש. אתפשט ההוא פשיטו, דהיינו הארת המלכות, לימינא, דהיינו בשליטת החסד שבימין. ועביד משחתא, שעושה מדה, דהיינו המשכת האור. שארי גו עגולא, וכשמתחיל למדוד מתחיל מיד למדוד, דהיינו להמשיך, בצורת העגול, שהוא הארת ממטה למעלה, כנ"ל. מדיד אלף בההוא פשיטו, ומודד הארת חכמה הנקראת אלף בצורת עגול, לאותה התפשטות. ומפרש דבריו. ההוא פשיטו מדיד בעיגולא, שההתפשטות ההיא של המלכות

(דפרי דף ג"ח ט"ב * ט"ג)

אלפי מילין לכל סטר. שארי בההוא עיגולא, אלף ותשע מאה זרתין ופלגא.
 (פב) בההוא פשיטו, שארי ומדיד בעיגולא, ועביד תרין קשרין, משירותא
 דא, עד סופא דהאי ז מדידו. ך בגין דאתר דא לא קיימא ברבועא, יהיה, דא
 משחתא דפשיטו דנפקא מגו קשרא עילאה, ברזא דבוצינא. שארי בעיגולא,
 ומשיך ונטי לתתא, עד סטרא דקשרא לתתא.
 (פג) אהדר ומדיד מסטרא דא לסטרא דא, בגו עומקא דההוא עיגולא,

חלופי גרסאות

ז גיא מדיד (קראקא). ח גיא ליג בגין (קראקא).

מאמר

הסולם

קו המדה

(כנ"ל אות ע"ט) הוא מתחיל בעגול, ומושך
 ומטה למטה עד הצד של הקשר שלמטה.
 פירוש. כי סוד המדידה בעגול, הוא
 להמשיך האור רק בהארט ממטה למעלה, ולא
 יתפשט כלום ממעלה למטה. לפיכך צדיכים
 לב' קשרים קשר אחד במקום התחלת ההמשכה,
 שהוא יסוד, שתיכף שם, מתחנן האור שלא
 להאיר אלא מן הקשר ולמעלה, ובצורה זו
 נמשך האור עד ההתפשטות במקום המכות,
 ועושה קשר שני בסיומו, שלא להאיר מקשר
 ולמטה, אלא מקשר ולמעלה.
 ח"ש, כההוא פשיטו שארי ומדיד
 בעיגולא ועביד ב' קשרין, משירותא דא
 דהיינו מהתחלת הארטה, שהוא במקום היסוד,
 עושה שם תקון הקשר, שלא להאיר אלא מן
 הקשר ולמעלה, עד סופא דהאי מדידו, דהיינו
 עד סיום המלכות, ששם עושה הקשר השני,
 שלא להאיר אלא מן הקשר ולמעלה, בגין
 דאתר דא לא קיימא ברבועא הוי"ה, משום
 שהמקום הזה, שהוא מלכות, אינו עומד ברבוע,
 שפירושו להשפיע ממעלה למטה, בסוד הוי"ה,
 שהוא ז"א, המשפיע ממעלה למטה, כי המלכות
 הי"ס אור נקבה, שאינה משפעת אלא בעגול,
 דהיינו ממטה למעלה. דא משחתא דפשיטו
 דנפקא מגו קשרא עילאה, כי התפשטות זו,
 שהיא המלכות, יוצאת מהקשר העליון, שהוא
 יסוד, שארי בעגולא, שמתחיל למשוך משם
 בעגול, דהיינו מקשר ולמעלה, ומשיך ונטי
 לתתא, שמושך משם צורת העגול ומטה אותה
 למטה, דהיינו עד סטרא דקשרא לתתא, עד
 צד הקשר התחתון שבסיום המלכות, באופן, שגם
 שם אינה מאירה רק מקשר ולמעלה, ולא כלום
 מקשר ולמטה.

שהיא נמצאת בין הצבאות שלה. כלומר
 שגם הצבאות שלה שהם במקומה, מקבלים
 מאלפים אמה לכל צד הללו, וזה שמדייק,
 מגו נקודה דקיימא בין שאר היילין, דהיינו
 בתוכם, ולא ממעל להם, שאם היתה ממעל
 להם לא היו יכולים לקבל ממנה כלום.
 דהאלפים אמה אינם נמשכים ממעלה למטה
 אף משהו, אלא בשעה שהנקודה משפעת
 חסדים, אז נבחנת, שהיא ממעל לד' מחנות
 המלאכים.

ויש ע"ס בכל אלף מאלפים האלו, דהיינו
 ע"ס, שהם עשר מאות בחכמה, וע"ס שהם
 עשר מאות בבינה, והנה החכמה דימין, יכולה
 להאיר אל המלכות בכל ע"ס שלה מכתר עד
 מלכות, להיותה חסדים, אבל הבינה, שבה
 החכמה דשמאל, מכח הבינה שחזרה להיות
 חכמה (כנ"ל בפלגא"ט אות נ"א) היא אינה
 יכולה להאיר בכל ע"ס של המלכות, אלא רק
 בחצי פרצוף ששם מאיר המפתחא (כנ"ל בזהר
 בראשית ב' דף קנ"ח ד"ה בארבעין ע"ש) ח"ש,
 שארי בההוא עיגולא אלף ותשע מאה
 זרתין ופלגא, כי האלף מצד החכמה דימין הם
 שלמים, אבל האלף של הבינה, שהם בחינות
 ורתות שפירושם חכמה דשמאל, אינם מאירים
 אלא בט"ס ראשונות שהם תת"ק, אבל במאה
 העשירית, שהיא מלכות אינה מאירה אלא
 פלגא, כלומר, מחצית המאה, דהיינו מחצית
 המלכות, דהיינו רק במקום שמאיר המפתחא,
 ולא בהמחצה ששם מאירה המנעולא.

(פב) כההוא פשיטו שארי וכ"י: ומפרש
 יתור, כהתפשטות הזו, מתחיל ומודד בעגול,
 ועושה ב' קשרים, מהתחלה זו, עד סוף המדידה
 הזו, משום שמקום זה אינו עומד ברבוע, שהי"ס
 הוי"ה, כי זו היא מדת ההתפשטות היוצאת
 מהקשר העליון, שהוא יסוד, בסוד הניצוץ
 (דש"י דף ג"ח ט"ג) 774

(פג) אהדר ומדיד מסטרא וכ"י: חדר
 ומודד מצד זה לצד זה, מימין לשמאל, בתוך
 העומק

ולא קשיר קשרא. ומדיד * במשיחו לתתא, משחתא דהאי משירותא דעיגולא, אלף אמין ותריסר אלפין * זרתין.
 (פד) שארי ומדיד, מגו רומא ועומקא ואורכא ופותיאי, ברוא דדיוקנא דאדם, בשפירו חיזו דנוקבא, ומדיד בעיגולא דרישא, בסטרא חדא בההוא פשיטו. ההוא פשיטו אתפשט ומדיד בעיגולא דרישא, בלא פלגו כלל.
 (פה) ומדיד בסטרא דרומא בעיגולא. ואתפשט ומשיך לתתא, וקשיר קשרא. מדיד מרישא בעיגולא, בשיעורא דתלת אלף, * אמין כלילן כחדא. ואתמשך ואתפשט לתתא, בלא קשירו. * וההוא שיעורא, שית אלף סטרין דעלמין, ושית אלף * טפחים, בעיגולא.
 (פו) גו פשיטו דבוצינא דנפקא, * אתפשטת האי * דנפק מגו האי קשרא

חלופי גרסאות

ס נ"א במשיכו (דפוסיס ראשונים). י נ"א ליג זרתין (קראקא). כ נ"א עלמין (מונקאטש בסוגריים). ל נ"א והוא (קראקא). ט נ"א סטריס (קראקא). נ נ"א אתפשט (דפוסיס ראשונים). ס נ"א דנפקא (דפוסיס ראשונים).

הסולם

טאמר

חדא. דהיינו רק בצד ימין, ההוא פשיטו אתפשט ומדיד בעגולא דרישא בלא פלגו פלל. דהיינו לא כמו בקו האמצעי שם שנתפשטו ש' זרתות ופלגא וכו', אבל כאן נתפשטו רק ש' זרתות בלבד בלי פלגא ושליש. הטעם הוא כי שם נתפשטו ג' זרתות חציים לז"א חציים למלכות הכלולים בב' סטרי הראש, בסוד הדעת (כמ"ש שם). אבל כאן שהוא בסטרא חדא, אינה התכללות זו.
 (פה) ומדיד בסטרא דרומא וכו' : ומדיד בצד הדום, שהי"ס חכמה המוגבלת לוי"ק. כנ"ל. בצורת עגול, דהיינו שלא להאיר רק ממטה למעלה, והתפשט וגמשך למטה. למלכות, וקשר קשר. דהיינו שהצדדים נכללו זה בזה. מרד מן הראש בצורת עגול, בשיעור ג' אלף אמות כלולים יחד. דהיינו ג' קוין כלולים זה בזה והם כולם בחכמה שהי"ס אלף אמה. וגמשך ונתפשט למטה. למלכות, בלי קשר. בלי התכללותם זה בזה. ושיעור החכמה ההיא שמקבלים, הם ששה אלף צדדי העולם. ששה צדדים הם חגית נה"י, אלף, הוא דחכמה, עולם, הוא לשון העולם. כלומר שגוד החכמה בהעלם בהם. וששה אלף טפחים, מורה עהוי"ק דחכמה הם יותר מגולים. בעגול, דהיינו ממטה למעלה.

העומק של העגול הזה, דהיינו במקום החסרון כנ"ל, ולא קשר קשר. דהיינו שאינו כוללם יחד. ומודד מדידה למטה, בסוף המלכות, והמדה של זו נלקחה מהתחלת העגול. אלף אמה, שהי"ס חכמה טתם. וי"ב אלפים זרתות, שהי"ס חכמה דשמאל המכונה זרת. וי"ב הי"ס ההתכללות של ג' קוין ומלכות שבכל אחד מני קוין, ועי"כ הם י"ב, וכל אחד מהם הוא אלף זרתות דהיינו חכמה דשמאל.

(פד) שארי ומדיד מגו וכו' : מתחיל מורד מתוך הדום והעומק והאורך והרוחב, שנתבאר לעיל (אות י"ד) בסוד צורת אדם דהיינו בצורת ראש וגוף, אלא ביופי מראה הנוקבא, שהיא המלכות. ומדד בעגול הראש, בצד אחד בהתפשטות הזו, שהוא לצד ימין (כנ"ל אות ע"ט פ'). ההתפשטות הזו, מתפשטת ומורדת בעגול הראש, בלי מחצה כלל.
 פירוש. כי לעיל (באות מ"א) שמדבר בצורת אדם, שהוא ז"א, שהוא הקו האמצעי, הכולל ב' הקוין ימין ושמאל, הוא מורד שם בעגול הראש לב' סטריין. סטרא חדא ש' זרתין ופלגא וחד שלישי, וכן לצד הב' (כמ"ש שם באות מ"א) אבל כאן שהמדובר הוא בצורת אדם בסוד הנוקבא שהיא המלכות, ובהתפשטותה לצד ימין בלבד, (כנ"ל באות ע"ט פ') עי"כ אינו מורד בעגול הראש אלא מצד אחד, שהוא צד ימין, וז"ש, ומדיד בעיגולא דרישא בסטרא (דפוסיס דף נ"ח ט"ג)

(פו) גו פשיטו דבוצינא וכו' : חוזר על דבריו. ואומר, תוך התפשטות הניצוץ שיצא נתפשטה

עילאה, דרוא דבוצינא, ומדיד בעיגולא לסטרא רביעאה, ועביד משחתא, ומדיד ם אלף לסטרא ימינא. משחתא דהאי סטרא ן דימינא, לתרע דרומא, מדיד אלף ואלף ואלף, ואלף, בההוא סטרא, ך דדי סטרין דעלמא, אשתכחו ארבע אלף. וכן אתפשט האי ך פשיטו לכל סטרין.

פז) בתרע מזרח, קיימא פשיטו אחרא, דנפקא מהאי פשיטו דמדיד משחתא, וקיימא ההוא פשיטו אחרא באמצעיתא, ומדיד אלף, בההוא סטרא באמצעיתא.

פח) ועמיק בעומקא, ומדיד מדידו ברזא דמהימנותא, ברזא דשית סדרי משנה. ואלין שית סדרין, קיימין בההוא עומקא דרזא דבוצינא, דההוא פשיטו. אלין שית סדרין, קיימין גו מדידו דשנה. שניה, איהו סימן, ברזא דאינון שית סדרין דמשנה, דקאמרן.

פט) האי פשיטו קדמאה, דנחתא ונפיק מגו ההוא קשרא דקאמרן, אורכא דיליה למיעבד משחתא. ביה, איהו אלפי אלפין רבוון ם עלמין, עד ההוא נציצו בתראה, דלית ביה נהורא כלל. ורזא דא לבני מהימנותא

חלופי גרסאות

ע נ"א ל"ג אלף (קראקא). פ נ"א לימינא (קראקא). צ נ"א ל"ג ואלף (קראקא). ק נ"א לר' (דפוסים ראשונים). ר נ"א ל"ג פשיטו (קראקא). ט ה"ג חניצא בסוגריים נ"א אמין (בכל הדפוסים).

הסולם

מאמר

קו המדה

ומדד מדה בסוד האמונה, דהיינו שהמשין החכמה למלכות הנקראת אמונה, בסוד ששה סדרי משנה. ששה סדרי רומזים על ו"ק. משנה ה"ס חכמה, דהיינו ו"ק דחכמה. ונקרא משנה מלשון ושננתם, וכן להיות חכמה זו שבמלכות, משנה לחכמה העליונה. כי החכמה העליונה היא מקור הגילוי, והחכמה שבמלכות היא מקום הגילוי. ואלו ששה סדרים, דהיינו הו"ק דחכמה, עומדים באותו העומק, של סוד הניצוץ מאותה ההתפשטות. כלומר, שו"ק דחכמה אלו הם ממלאים מקום החסרון שבעומק. ששה סדרים אלו עומדים במדידה דשנה, שהיא המלכות הנקראת שנה. שנה, שנקראת המלכות, הוא סימן בסוד ששה סדרי משנה, שמאירים בה כמו שאמרנו. כי משנה, היא אותיות, מן שנה.

נתפשטה ההתפשטות הזו היוצאת מתוך הקשר העליון של סוד הניצוץ. דהיינו ההתפשטות לצד ימין, המבואר עד כאן, שמקורו ביסוד דד"א הנקרא הקשר העליון, (כנ"ל אות פ') ומדד בעגול עד הצד הרביעי, שהוא המלכות, ועושה מדה ומדד אלף לצד ימין (כמ"ש שט) המדה של צד ימין הזה, הוא לשער הדרום, שהוא בימין, ומה שאומר מדד אלף, הפירוש הוא מדד אלף ואלף ואלף באותו הצד, ימין, להיותו כלול מד' צדדי העולם, והם נמצאים ד' אלפים. וכן נתפשטה ההתפשטות ההיא לדי' צדדים.

פז) בתרע מזרח קיימא וכי: בשער המזרח, שהוא הקו האמצעי, עומדת התפשטות אחרת, היוצאת מאותה ההתפשטות שמדד המדה לימין. כלומר, שלא יצא מהקשר העליון כמו ההתפשטות לימין כנ"ל, אלא אחר שיצאה התפשטות הימין, נמשכה ממנה התפשטות זו. וההתפשטות הזו עומדת באמצע, שהיא בחינת הקו האמצעי, ומודד אלף, דהיינו חכמה, בצד הזה באמצע.

פח) ועמיק בעומקא ומדיד וכי: והעמיק בעומק, שה"ס מקום החסרון, כנ"ל. (דפוס דף נ"ח ס"ג)

למיעבד משחתא. איהו רזא דכתיב ז) אלף אלפין ישמשוניה ורבו רבוון קדמוהי יקומו. בהאי איהו רזא למשחתא, כדקאמרן.
 (צ) פשיטו תניינא דקאמרן, דנחתא ונפיק מגו האי פשיטו קדמאה, ואיהו קיימא באמצעייתא, אורכא דיליה, למיעבד ח ביה משחתא בההוא סטרא, אלף רבוא עלמין, ושבע מאה אלף וחמשה א ושבעין. וסימנך, ח) ואת האלף ושבע המאות וחמשה ושבעים עשה ווים לעמודים.
 (צא) זכאין אינון דידעין לאפקא רזין עילאין גו מהימנותא, וידעי למיעל לימינא ולשמאלא כדקא יאות בלא כסופא. וע"ד ב כתיב ט) והמשכילים יזהירו כוהר הרקיע.
 (צב) בוצינא דקרדינותא, כד עביד משחתא, אתכנש לגויה, וקיימא בכל דרגא ודרגא, בההוא כנישו וקיים לון. לבתר, קיימא וסלקא מעולפת, עד דסלקין

חלופי גרסאות

מסורת הזהר

ז) (דניאל ז, ח) (שמות לח) פקודי קח. ט) (דניאל יב) ביא ג ר"ז תסיט ד קב תיע ד קא.
 ח ג"א ל"ג ביה (קראקא). א ג"א ל"ג ושבעין (קראקא).
 ב ג"א ל"ג כתיב (קראקא).

קו המדה

הסולם

מאמר

אלף. היא החכמה שבשמאל דהיינו הבינה שחזרה לחכמה, שהיא חסר ג"ר. ע"כ אין בה אלא ז', שה"ס חג"ת נהי"מ. מאות, ה"ס חסדים. אלף, ה"ס חכמה. דהיינו ז"ת דחכמה כלולות בחסדים. וסימנך ואת האלף ושבע המאות (ע"י ביאורס בזהר פקודי אות ק"ח וכל ההמשד).
 (צא) זכאין אינון דידעין וכו': אשרי הם שיודעים להוציא סודות עליונים בתוך האמונה, שהיא המלכות. ויודעים ללכת לימין ושמאל כראוי בלי בושה. ועל זה כתוב, והמשכילים יזהירו כוהר הרקיע.

(צב) בוצינא דקרדינותא כד וכו':
 מברא סדר הפעולה של הניצוץ הקשה. הניצוץ הקשה כשעושה מדה, הוא נאסף לתוכו דהיינו שהי' שה"ס הניצוץ, נכנסת לאור ונעשה אור חסר ג"ר. וכל מדרגה ומדרגה נמצאת בכניסת הי' לאור, דהיינו שנעשית ו"ק חסר ג"ר. והניצוץ, מקיים אותן כך. וה"ס העו הימיני הנמשך מבוצינא דקרדינותא. לאחר כך, עומד ועולה מעולפת, דהיינו שהי' יוצאת מאור, וחזר להיות אור, שה"ס הקו השמאל אבל נעשה מעולפת (כנ"ל אות מ"ו ע"ש) עד שעולה ונגנז ומתכסה ואינו נודע. אבל הכל נשאר בקיום, כי אז מאיר מי שמאיר, דהיינו הקו האמצעי, ומוציא גזלים ומים, דהיינו חסדים להלביש החכמה, לרוות את הכל. עד כאן הוא סוד

(צ) פשיטו תניינא דקאמרן וכו':
 ההתפשטות השניה שאמרנו, היורדת ויוצאת מתוך ההתפשטות הראשונה שהיא לימין, שהיא עומדת באמצע, (כנ"ל באות פ"ז) האורך שלה, דהיינו החכמה, לעשות בה מדה לאותו הצד, האמצעי, הוא אלף רבוא עלמין, ושבע מאה אלף, וחמשה ושבעים. וסימנך, ואת האלף ושבע המאות וחמשה ושבעים עשה ווים לעמודים.
 פירוש. ההתפשטות השניה, שאינה לימין, דהיינו בשליטת החסדים, אלא בקו האמצעי שכוללת חכמה וחסדים ביחד, דהיינו שיש שם גילוי לחכמה גם כן. כבר ג"ר דחכמה אינו יכולות להיות מגולות שם, וע"כ אין שם אלא ז"ת דחכמה חסר ג"ר. ח"ש, אורכא דיליה וכו' מדת החכמה שבו, אלף רבוא עלמין, שה"ס החכמה דימין שהיא בהעלם. ושבע מאות (וטו"י דף ג"ח ט"ג)

ואתגנין, ואתטמר ולא אתיידע. *) וכלא אשתאר בקיומא, כדין נהיר מה דנהיר, ואפיק נחלין ומיין, לרוואה כולא. עד הכא רוא דבוצינא, דקרדינותא, לאחדא בה בכל סטרי מהימנותא.

צג) בוצינא דקרדינותא, קיימא גו ד טמירין, וסלקא ונחתא. מאן ה דידע רוא דחכמתא, יכיל לאדבקא ולמיעבד משחתין בכלהו סטרין, עד דידע ברזין עילאין, ברזין דמאריה, ברזין דחכמתא, בגין למנדע ולאדבקא. מאן דידע ואסתכל, זכאה חולקיה בהאי עלמא ובעלמא דאתי. בגין דהא כללא דא, יתקן רגלוי דבר נש, לעאלא בפרגודא, ולמיהך באורח מישר, זכאה איהו בעלמא דין, וזכאה איהו בעלמא דאתי. ו ע"כ קו המדה.

חלופי גרסאות

ג נ"א ל"ג מן דקרדינותא עד דקרדינותא (קראקא). ד נ"א טמירו דטמירין (דפוסים ראשונים). ה נ"א ידע (דפוסים ראשונים). ו נ"א ל"ג ע"כ קו המדה (קראקא).

מאמר

הסולם

קו המדה

בסודות עליונים בסודות אדונו. בסודות החכמה, כדי לדעת ולהשיג. מי שיודע ומסתכל, אשרי חלקו בעולם הזה ובעולם הבא. כי הכלל הזה, יתקן רגליו של האדם לכנוס במחיצת המלך, וללכת בדרך ישר. אשרי הוא בעולם הזה, ואשרי הוא בעולם הבא. ע"כ קו המדה.

סליק פרשת ואתחנן

כח הניצוץ הקשה, להאחו בה בכל צדדי האמונה. שהיא המלכות.
צג) בוצינא דקרדינותא קיימא וכו': הניצוץ הקשה עומד בסתר, ועולה ויורד. דהיינו שעולה לאור ונעשה אור, ויורד מאויר וחוזר להיות אור. מי שיודע סוד החכמה יכול להשיג ולעשות מדות בכל הצדדים, עד שידע (דפויי דף ג"ח ט"ג א' ט"ז)